

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
 Προπληρωτικά, ἐν Καίρῳ Φρ. 20.
 ἐν τῇ λοιπῇ Αἰγύπτῳ καὶ
 τῇ Ἀλλοδαπῇ . . . Φρ. 25.

ΚΕΚΡΟΥ

Διευθυντής καὶ Ἐκδότης
 Γ. Γ. ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ.
 Διευθύνσεις
 Journal Grec Cecrops, Caire.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΥΝΟΥΧΟΙ

(Ἐκ τοῦ ἀνεκδότου ἔτι β'. τόμου τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ
 Δικτύου τοῦ Κυρ. Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΛΟΥ.

Ἡ λέξις εὐνουῦχος ἐκ τοῦ εὐνή καὶ ἔχω κατὰ σύνθεσιν παραγομένη, σημαίνει ἀρχικῶς τὸν ἔχοντα τὴν εὐνήν, τὸν ἐπιμελούμενον δηλ. τοῦ κοιτῶνος, τὸν κοιτωνίτην ἢ θαλαμηπόλον. Παρὰ τοῖς ἄσιανοῖς δὲ λαοῖς ἢ μὲν πολυγαμία μετέτρεψε τὸν κοιτῶνα εἰς γυναικωνίτην, ἐν ᾧ διατρίβουσι νύκτα τε καὶ ἡμέραν κατάκλειστοι αἱ πολλαπλαῖ σύζυγοι, παλλακίδες καὶ θεράπαιναι τοῦ οἴκου, ἢ δὲ προνοητικῆ ζηλοτυπία μετέβαλε τὸν εὐνουῦχον ἀπὸ ἐπιμελητοῦ ἀπλῶς τοῦ κοιτῶνος εἰς ἄγρυπνον καὶ αὐστηρὸν φύλακα τοῦ γυναικωνίτου, καὶ πρὸς πᾶσαν ἀσφάλειαν κατέστησεν αὐτὸν φύσει καὶ ἀνάγκῃ σῶφρονα καὶ ἀναφροδίτου διὰ τελείας καταστροφῆς τῶν γεννητικῶν αὐτοῦ ὀργάνων. Ἐντεῦθεν ἐξέπεσε μὲν ἡ σημασία τῆς λέξεως εὐνουῦχος ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς τοῦ θαλαμηπόλου εἰς τὴν τοῦ ἐστερημένου γεννητικῶν ὀργάνων ἀνδρός (τοῦ ἐκτομίου ἢ σπάδωνος, κατὰ τοὺς ἀρχαίους), παρήχθησαν δὲ τὸ τε ρῆμα εὐνουχίζω, σημαῖνον στερῶ δι' ἐγχειρίσεως ἄνδρα τῶν γεννητικῶν τοῦ ὀργάνων, καὶ τὸ ρηματικὸν ὄνομα εὐνουχισμός, σημαῖνον τὴν ἐγχείρησιν δι' ἧς ἡ στέρησις αὕτη ἐκτελεῖται.

Ὁ εὐνουῦχος λοιπὸν εἶναι πλάσμα ἀνθρώπινον ἀνάπηρον, οὔτε ἄρρεν, οὔτε θῆλυ· «οὔτε ἄνδρα, οὔτε γυναῖκα εἶναι τὸν εὐνουῦχον, λέγει ὁ Λουκιανός (Εὐνουῦχος, Σ'), ἀλλά τι σύνθετον, καὶ τερατώδες, ἔξω τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως» εἶνε «ἀν ἢ ρ' οὐκ ἀν ἢ ρ», κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἔκφρασιν, ὃν ὁμοιάζον πρὸς ἄνδρα μὲν κατὰ τὴν

σωματικὴν του ἀνάπτυξιν καὶ δρᾶσιν, πρὸς γυναῖκα δὲ κατὰ τὸ ἀπαλόν, εὐσαρκον καὶ στρογγυλοειδὲς τῶν μελῶν του, τὸ ἄτριχον τοῦ προσώπου καὶ τὸ ὀξύ τῆς φωνῆς, «τὰς γνάθους λείας καὶ τὸ φώνημα γυναικειῶς,» λέγει ὁ Λουκιανός. Εἶναι δειλὸς καὶ θρασύς, ὑπερήφανος καὶ φιλόδοξος, ζηλότυπος καὶ μοχθηρὸς, σκληρὸς καὶ φιλέδικος, φιλοκτῆμων καὶ πλεονέκτης, πονηρὸς καὶ ραδιοὔργος. Εἶναι τέλος πάντων δυστυχὲς ὃν, ἄξιον οἴκτου μᾶλλον ἢ ἀποστροφῆς, ἐστερημένον μόνον αὐτὸ τῆς εἰς ἅπαντα ἐν γένει τὰ ἔμφυχα ὄντα ἐμφύτου ἐκείνης μακαριότητος, ἣν γεννᾷ ὁ Ἴμερος, ὁ κασίγνητος οὗτος ἀδελφὸς τοῦ θεοῦ Ἐρωτος, ὅστις ἐξημερώνει τὰ θηρία καὶ ἐξευγενίζει τὸν ἄνθρωπον. Γινώσκων δὲ καλῶς τὴν αἰτίαν τῆς ἀνεπανορθώτου ταύτης συμφορᾶς του, καὶ συνείδησιν ἔχων τῆς στέρησεως τοῦ γλυκυθυμοτάτου τῶν ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων, ἐνδόμυχον τρέφει καὶ σιωπηλὸν μῖσος κατὰ τοῦ αἰτίου τῆς δυστυχίας του ἀνθρώπου, ζηλοτυπεῖ αὐτὸν ἀεννάως διὰ τὰς ἀφροδισίους ἀπολαύσεις του, καὶ τὸν ἐκδικεῖται ἀπηνῶς, ὅταν ἐπιτύχη κατάλληλον πρὸς τοῦτο εὐκαιρίαν.

Ὁ εὐνουχισμός, στοιχεῖον συστατικὸν ἀναπόφευκτον τοῦ γυναικωνίτου, εἶνε ἄρα φυσικὸν ἐπακολούθημα τῆς πολυγαμίας καὶ ἐπινόημα πανάρχαιον τῶν ἄσιανῶν ἐθνῶν· δὲν εἶναι λοιπὸν δυνατόν νὰ καταργηθῆ καὶ ἐκλείψῃ παντελῶς ἢ βάρβαρος αὕτη καὶ ἐξευτελιστικὴ τοῦ ἀνθρώπινου ὄντος πῆρωσις καὶ παραμόρφωσις, ἄχρις οὗ καὶ ἐν μόνον ὑφίσταται ἔθνος, ἀκολουθοῦν τῷ θεσμῷ τῆς πολυγαμίας. Οἱ Ἕλληνες, οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ πάντα τὰ ἄρεια ἔθνη διὰ τὸν παρ' αὐτοῖς ἰδιάζοντα θεσμόν τῆς μονογαμίας, δὲν περιῆλθον εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς χρήσεως τοῦ εὐνουχισμοῦ. Δὲν ἐθεώρουν ὅμως

και αποτρόπαιον, ουδε παρανομον η ανηθικον, πραξιν αυτον, και, ως δυστυχως συνάγεται εκ διαφορων δεδομένων, και αυτοι οι εν 'Ασία 'Ελληνες κατεσκευάζον λευκούς και καλούς την οψιν, και δια τουτο δη λίαν περιζήτητους, ομαφύλους ευνούχους, και επώλουν αυτούς εν ταίς αγοραίς της 'Εφέσου και των Σάρδεων προς τους Πέρσας. 'Από δε ης κατακτήσεως της 'Ασίας υπό του Μεγάλου 'Αλεξάνδρου εισήχθη, ομού μετ' άλλων ήθων και εθίμων περσικων, και η χρῆσις των ευνούχων εν ταίς αύλαις των 'Ελλήνων βασιλέων και μεγιστάνων, ουχι μὲν ως φυλάκων γυναικωνίτου, διότι τοιούτος δὲν υπήρχε παρ' αυτοίς κατά την ασιανήν της λέξεως ενδοχήν, άλλ' ως θεραπόντων του σώματος των ηγεμονίδων και επιμελητών του καλλωπισμού αυτών, « τους κτένας και τους αλαβάστρους μετά χειρας έχοντες των της 'Αφροδίτης έργων », λέγει ο Διόδωρος.

'Ο χριστιανισμός, διαρρήδην καταδικάσας το αποτρόπαιον και ανηθικον τουτο κατά του ανθρώπου εγκλημα, πάση δυνάμει επειράθη να καταστείλη και εξαφανίση αυτό. Και Κωνσταντίνος μὲν ο Μέγας και ο 'Ιουστινιανός δι' αυτοκρατορικων θεσπισμάτων απηγόρευσαν επί βαρυτάταις ποιναίς την εγχείρησιν του ευνουχισμού' η δ' Εκκλησία δια των Συνόδων της ρητήν θέσπισεν ανικανότητα προς Ιερωσύνην των ευνούχων. Γνωστόν δὲ εἶνε τὸ μέγα σκάνδαλον, τὸ ἐγερεθὲν κατά του θείου 'Ωριγένους επί απλή ἴσως τη ὑπόνοιᾳ, οτι εκουσίως ευνούχισεν εαυτόν, σκάνδαλον, ὅπερ πολὺ ἐπεσκίασε την λαμπηδόνα των ἀρετῶν του ἀνδρός, και ἐκηλίδωσεν ανεπανορθώτως σχεδόν την Ιεράν αυτού μηνίμην. Ουχ ἤττον ὅμως ευνούχοι απαντῶσιν εν ταίς αύλαις των μετέπειτα βυζαντινων αυτοκρατόρων και μεγιστάνων, και συχοί, και διάσημοι μάρτυρες δὲ τούτου ο Εὐτρόπιος και ο Ναρσῆς.

Τὸ βδελυρόν του ευνουχισμού εγκλημα ηνέχθη ανηθικως και υπέθαλψε σκανδαλωδῶς μέχρις ἐσχάτων ἐτι και η Ρωμάνα 'Εκκλησία, επιτρέπουσα τὸν ευνουχισμόν μειρακίων, ὅπως

χρησιμεύωσιν ἀντι ὑψιφώνων γυναικων εν τοίς χοροίς της τετραφώνου Ιεράς μουσικῆς.

'Ο δὲ μωαμεθανισμός, αποδεξάμενος και νομιμαποιήσας την ασιανήν πολυγαμίαν, και ἄθικτον ἄρα διατηρήσας τὸν θεσμόν. του γυναικωνίτου, κατ' ανάγκην παρέλαβε και τὸ σύστημα των ευνούχων, ὡστε μέχρι της σήμερον, ὅπου δήποτ' ἂν ὁ ἄνθρωπος ἀπευθύνῃ την πρὸς τὸν 'Υψιστον λατρείαν του κατά τὸν νόμον και την διδασκαλίαν του Μωάμεθ, ὁ ευνούχος ἀποτελεῖ οὐσιώδες του χαρεμίου των μεγιστάνων συστατικόν, και παυλάριθμα ἀνθρώπινα ὄντα οἰκτρῶς κατ' ἔτος ἀκρωτηριάζονται, ὅπως αὐτω προμηθεύωνται τὰ σεράγια της 'Ανατολῆς διὰ δυστειδῶν μελάνων φυλάκων ἀγγέλων των εν τοίς χαρεμίς επιγείων οὐρί. 'Ο 'Ιω. Βαπτιστής Ταβερνιέ, επί μακρόν περιηγηθεὶς κατά τὸν 13' αἰῶνα τὰς διαφορὰς χώρας της 'Ασίας ἐπ' ἐμπορεία τιμαλφῶν λίθων, ἀναφέρει εν τοίς ἀπομνημονεύμασιν αυτού, οτι εν Βουτάνω, βασιλείᾳ μουσουλμανικῇ της βορείας 'Ινδικῆς, εικοσάχις χίλιοι κατεσκευάζοντο κατ' ἔτος ευνούχοι. Την σήμερον η εγκληματικὴ αὕτη πράξις ἐκτελεῖται μόνον σχεδόν εν ταίς χώραις της κεντρικῆς 'Αφρικῆς, εν Σουδάν, τοσοῦτον δὲ σκαίως και βαναύσως, ὡστε ἐλάχιστα των εγχειριζομένων θυμάτων περισώζονται. Μέγας ἀριθμὸς ἐκάστοτε νηπίων ἀρρένων, ἡλικίας 8-30 ἡμερῶν, ὑφίστανται ὀμοῦ την φοβεράν εγχείρησιν, συνισταμένην εἰς παντελῆ δια ξυραφίου ἀποκοπὴν ὀλοκλήρου του συστήματος των γεννητικῶν μορίων' ἐπισχομένης δὲ της αἱμορραγίας τῆς εφαρμογῆς επί της πληγῆς κολλητικῆς τινος ρητινώδους μίγματος, και εἰσαγομένου εἰς την ὀπὴν της οὐρήθρας καλαμίσκου πρὸς ἐκροήν των αἵρων, θάπτονται κατά σειράν τὰ δυστυχῆ ταῦτα πλάσματα ἐντὸς της ἄμμου ὄρθια και μέχρι του λαίμου, ὡστε μένωσιν ὑπὲρ την ἐπιφάνειαν της γῆς μόναι αἱ κεφαλαὶ αυτών, ὅπως ἀναπνεύσι και γαλουχῶνται ὑπὸ τροφῶν, ἐπὶ τούτῳ τεταγμένων. Διαμένουσι δ' εν τῇ οἰκτρᾷ ταύτῃ καταστάσει ἐφ' ἡμέρας και νύκτας κατά συνέσειαν ἰκανὰς πρὸς τελείαν ἐπούλωσιν του τραύματος. Ἐγνωεῖται ἤδη, ὅτι

ὑπὸ τοιαύτας δυσμενεῖς συνθήκας ἐκτελουμένης τῆς ἐγχείρησεως, ἐλάχιστα των δυστυχῶν τούτων νηπίων ἐπιζῶσι, μόλις 10 ἐπὶ τοίς 100· ἀλλὰ τὰ ὀλίγα ταῦτα ἐπιζῶντα και τελεσφοροῦντα ἄτομα καθίστανται οὕτω βαρύντιμα, ὡστε, ἡλικιούμενα, πωλῶνται εἰς τιμὰς ὑπερόγκους, ἀποφερούσας πολλῶ μείζονα κέρδη ἢ ἂν τὰ 100 ἄτομα ἐπωλῶντο ἀδλαβῆ ὡς ἀπλοὶ δοῦλοι.

'Αφρωσιωμένοι εἰς τὰ πρόσωπα των ἡγεμονίδων οἱ ευνούχοι, θεραπεύοντες τὰ σωματικὰ των κάλλη, ἐκτελοῦντες πάντα τὰ θελήματα και ὑπηρετοῦντες τοὺς σκοποὺς και τὰ σχέδια αυτών, ἀποκτῶσι την ἐμπιστοσύνην και συμπάθειαν των κυριῶν των, και λεληθότως ἐξασκοῦσι τοιαύτην ροπήν εἰς τὸ πνεῦμα αυτών, και δι' αυτών εἰς τὸ των ἡγεμονῶν και μεγιστάνων κυριῶν των, ὡστε καταντῶσι βαθμῆδὸν και κατ' ὀλίγον πανίσχυροι εν τῷ κράτει, και ἄγουσι και φέρουσι κατά τὸ δοκοῦν και συμφέρον αυτοίς τὰ της πολιτείας πράγματα, ἰδίως μάλιστα ἢ νοημονέστεροι και ἐπιτηδεϊότεροι αυτών. Τὸ πολιτικὸν τουτο φαινόμενον σταθερῶς ἄπαντῶν εν τῇ ἱστορίᾳ ἀπὸ της ἀρχῆς αὐτῆς του Περσικοῦ κράτους και των διαδόχων του Μεγάλου 'Αλεξάνδρου, και των τελευταίων βυζαντινων αυτοκρατόρων, μέχρι και της σήμερον παρὰ τοίς μωαμεθανικοῖς ἔθνεσιν. Ὑπῆρξε δὲ πάντοτε ἀλάνθαστον τεκμήριον αὐλικῆς μὲν διαφθορᾶς και ἐξαχρειώσεως, ἐκπτώσεως δὲ του βασιλικῆς ἀξιώματος, παρακμῆς της πολιτείας και κακοδιοικήσεως του κράτους, και δη πρόδρομον σταθερὸν ἐθνικῶν συμφορῶν και δυναστικῶν δυστυχημάτων.

'Επὶ των πρώτων ὄντως Πτολεμαίων οὐδαμῶς ἄπαντῶμεν τοὺς ευνούχους, ἀναμιγνυομένους εἰς τὰ πράγματα της πολιτείας, ἢ εν αυτοίς δὲ συμμετογῆ αυτών συμπίπτει μετὰ της πρώτης ἐξαχρειώσεως της των Λαγιδῶν αὐλῆς και της ἐγκαθιδρύσεως της γυναικοκρατίας ἐπὶ Πτολεμαίου Δ' του Φιλοπάτορος, και παρατείνεται μέχρι της καταλύσεως της δυναστείας ἐπὶ της τελευταίας διαδοχῆς Κλεοπάτρας.

Περὶ ὀλίγων τινῶν εκ των εν τῇ Πτολεμαϊκῇ αὐλῇ ἀκμασάντων ευνούχων διεσώθησαν εἰς ἡμᾶς ἀτελεῖς βιογραφικαὶ εἰδήσεις, τυχαίως κατεσπαρμένα εν τοίς συγγράμμασι των ἀσχροληθέντων περὶ τὰ πράγματα της ἐποχῆς ἐκείνης ἀρχαίων ἱστορικῶν. Συνάγεται δ' εκ των εὐτελῶν τούτων πληροφοριῶν, ὅτε οἱ ευνούχοι οἱ τοι το κατ' ἀρχὰς μὲν ἐθεράπευον τὰ σώματα των ἡγεμονίδων και ἡσυχολοῦντο περὶ τὰ του καλλωπισμοῦ αυτών, « περὶ τοὺς κτένας, και τοὺς αλαβάστρους, και τὰ της 'Αφροδίτης έργα », ἐφεξῆς δ' ὑπειστέρχοντο εἰς τὰ πολιτικὰ πράγματα, και τινες αυτών καθίσταντο κατ' ὀλίγον παντοδύναμοι των δημοσίων δικαιοτητῶν και ἰθύντορες, πρὸς βλάβην, ἐννοεῖται, του λαοῦ, της πολιτείας και αυτών των ἡγεμονῶν.

'Ονομαστότεροι τούτων δ' ἐγένοντο 'Αριστόνι- ἐπὶ Πτολεμαίων Δ'. του Φιλοπάτορος και Ε'. του 'Επιφανοῦς, Εὐλαιοι, ἐπὶ Πτολεμαίου Σ'. του Φιλομήτορος, Ποθεινός, ἐπὶ Πτολεμαίου ΙΒ'. του Διονυσίου, ἀδελφοῦ της Κλεοπάτρας, Γανυμήθης, ἐπὶ της βασιλείας ταύτης και Μαρδίων, ἐπὶ ταύτης ὀμοίως μετὰ του Μάρκου 'Αντωνίου.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ὑπὸ Γ. Γ. ΜΑΖΑΡΑΚΗ.

(Συνέχεια.)

'Αμφίβολον εἶναι ἂν ὁ Σωφρόνιος εὐρίσκετο εν Αἰγύπτῳ, ὅτε ἤρξαντο αἱ περὶ του ἀξιώματος του βεζίρου διενέξεις ἐπὶ του διαδεχθέντος τὸν Φαγιέξ ἐνδεκάτου και τελευταίου Φατιμίδου Χαλίφου 'Ελ-'Αδεδ-λε-Δίν-'Ιλλάχ, αἵτινες προὐκάλεσαν την ἐπέμβασιν του τε Σουλτάνου της Δαμασκού Νούρ-ἔδ-Δίν, ἀποστείλαντος της Δαμασκού Νούρ-ἔδ-Δίν, ἀποστείλαντος σὺν ἄλλοις εἰς Αἴγυπτον και τὸν περίφημον ἐκεῖνον Σαλάχ-ἔδ-Δίν, και τὴν του 'Αρωῦ, ἀδελφοῦ και διαδόχου Βαλδουίνου του γ'. βασιλέως της 'Ιερουσαλήμ, ἣτις ἀπέληξεν εἰς τὸ να ὑπερισχύσῃ ὁ Σιάουερ του ἀντιπάλου του

ΥΠΝΟΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΟΣ.

ὑπὸ ΦΙΛΟΛΑΟΥ

Ἀναγνόντες ἐσχάτως ἐν τῷ Παρισινῷ τύπῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς εὐτυχῶς, τὰ περὶ τῆς Εὐδοξίας Χελουῆν, τῆς ὑποτρόφου τῆς Σαλπεντιέρας, ἣτις ἤρξατο τὸ δευτέρου ἡδὴ τοῦ ἐπιμικρῆς ἡμέρας διαρκούντος ὕπνου αὐτῆς, τοῦ πρώτου εἰκόσι δύο διαρκέσαντος ἡμέρας, ἐσκέφθημεν ὅτι οἱ φίλοι τοῦ «Κέκροπος» ἀναγνώσται δὲν ἤθελον εὖρει ἄκαιρον, οὐδ' ἄνευ ἐνδιαφέροντος, ἰδίᾳ μάλιστα οἱ ἐκ τῶν φιλομαθεστέρων, μικρὰν ἐξέτασιν τῶν κατὰ τὸν μακροχρόνιον ὕπνον, τοῦ λίαν περιέργου ἐπιστημονικοῦ τούτου φαινομένου· διότι, ἵνα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς διαμαρτυρηθῶμεν κατὰ τῶν προληπτικῶν καὶ δεισιδαιμόνων, δὲν πρέπει ν' ἀπατώμεθα, καὶ ἐν τῷ φαινομένῳ τούτῳ τῷ βιολογικῷ, μεθ' ὅλον τὸ ἐκπληκτικὸν αὐτοῦ, οὐδὲν ὑπάρχει τὸ ὑπερφυσικόν, οὐδὲ τὸ ἐκ διαβολικῆς περιπέτειας προερχόμενον, ὡς θὰ ἐπιστεύετο κατὰ τοὺς μεμακρυσμένους εὐτυχεῖς χρόνους τῆς θρησκομανίας, τῆς χαριτοδότητος ταύτης τῆς ἀμαθείας θυγατρὸς. Τὸ φῶς τῆς ἐπιστήμης, τὸ ἐλευθέρως καὶ λαμπρῶς διασκαδασθέν, κατὰ τὰς τελευταίας πρὸς πάντων δεκαετηρίδας τοῦ αἰῶνος ἡμῶν, εἰσέδυσσε καὶ εἰς τὰ ὡς ἄδυστα μυστήρια ἐκλαμβανόμενα

καὶ κριτικῶν. «Οἱ δὲ Ἀλεξανδρεῖς λέγουσιν εἶναι καὶ τοῦ ἁγίου Μάρκου, ἢ καὶ χρῶνται ὡς τὰ πολλὰ ἐγὼ δὲ συνοδικῶς, μᾶλλον δὲ καὶ ἐνώπιον Βασιλείου τοῦ ἁγίου, ἐλάλησα τούτο, ὅτε ὁ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἐνεδήμει εἰς τὴν βασιλεύουσαν· μέλλων γὰρ λειτουργῆσαι μεθ' ἡμῶν καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ ἐν τῇ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, ὡρμησε κρατῶν τὸ τῆς τοῦ Ἰακώβου λειτουργίας κοντάκιον, ἀλλ' ἐκωλύθη παρ' ἡμῶν καὶ ὑπέσχετο λειτουργεῖν καθὼς ἡμεῖς.» Ἐν τῇ ἐνταῦθα πατριρχικῇ Βιβλιοθήκῃ ἀπόκεινται χειρόγραφοι ἀμφοτέραι αἱ λειτουργίαι αὗται, ὧν ἡ μὲν τοῦ Ἰακώβου εἶναι τοῦ ἰδ. αἰῶνος, ἡ δὲ τοῦ Μάρκου τοῦ ἰζ'. ἀντιγράφου ἐξ ἀρχαιότερας ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Μελετίου τοῦ Πηγᾶ. Περὶ τῶν κωδίκων τούτων, οὓς παρέβλαμψεν πρὸς ἀρχαιότερους ἐκδοθέντας, θέλομεν πραγματευθῆναι ἐν τινι προσεχεῖ φυλλαδίῳ τοῦ «Κέκροπος».

φαινόμενα τῆς φύσεως καὶ οὕτω καὶ τὸ ζήτημα τὸ τόσον περιέργον τοῦ μακροχρόνιου ὕπνου, χάρις εἰς τὸ φῶς τούτου τῆς γνώσεως, μέχρι τίνος καὶ τὴν ἐξήγησιν αὐτοῦ εὐρίσκει.

Προτοῦ ὅμως εἰσέλθωμεν εἰς λεπτομερείας, εἰς ἅς, ἕνεκα τοῦ ἐπιστημονικοῦ αὐτῶν χαρακτήρος, ἀνάγκη ὁ εὐμενῆς ἡμῶν ἀναγνώστης νὰ ἐπιστήσῃ ἰδιαζόντως τὴν προσοχὴν αὐτοῦ, καλὸν νομίζομεν, καὶ ἀναγκαῖον ἅμα, νὰ προτάξωμεν ἐν σχετικῇ πῶς λεπτομερείᾳ τινὰ ἐκ τῶν περιεργότερων γεγονότων, διότι οὕτω, τοῦ προβλήματος δοθέντος, εὐκολωτέρᾳ ἀποβαίνει ἡ λύσις αὐτοῦ, ὅσον καὶ ἂν ᾗ αὕτη κατὰ προσέγγισιν.

Α'.

Καὶ λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ φανταζώμεθα ὅτι τὸ φαινόμενον τοῦ μακροχρόνιου ὕπνου εἶναι ἐκ τῶν σπανίων· ἀπεναντίας, ἐκτὸς τῶν ἐκπληκτικῶν περιπτώσεων ὕπνου διαρκέσαντος ἐβδομάδας, μῆνας, ἀλλὰ καὶ ἔτος πολλάκις καὶ ταῦτα ἄνευ διακοπῆς καὶ μετ' ἐξεγέρσεως καὶ εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανόδου ἐντελεστάτης, δὲν εἶναι βεβαίως παράδοξον καὶ πολλοὶ τῶν ἀναγνώστων ἡμῶν, τ' ἀνωτέρω ἀναγινώσκοντες, ν' ἀναμνησθῶσιν ὅτι ἡ εἶδον ἢ ἤκουσαν τούτῳ ἁπλοῦς περὶ ἀνθρώπου, ὅστις κατελήφθη ὑπὸ ληθαργικοῦ ὕπνου τοσοῦτον τῷ θανάτῳ προσομιάζοντος, ὥστε μικροῦ δεῖν νὰ ἐνταφιασθῆ ζῶν, εἰμὴ ἐγκαίρως ἢ ἐξεγερσις ἐπήρξατο· δὲν εἶναι δὲ σπανία, οἴμοι! ἐν τοῖς χρονικοῖς τῶν κοιμητηρίων ἢ εὐρεσις πτωμάτων, δι' ἰατροδικαστικούς ἢ ἄλλους λόγους πρὸ τῆς ἐντελοῦς σήψεως ἀνορυχθέντων, ἐν ἄλλῃ θέσει παρὰ τῇ συνήθει τοῦ ἐνταφιασμοῦ, καὶ τὸ ὅποιον ἀποδείκνυσι τὸ οἰκτρὸν τέλος τοῦ ὡς νεκροῦ ἐκληφθέντος καὶ ἐνταφιασθέντος ζῶντος ληθαργικοῦ.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν περιστατικῶν τούτων, ἐν οἷς λογιστέον καὶ τὸ περιστατικὸν γνωρίμου ἡμῖν κυρίας, ἣτις ὑπὸ ληθαργικοῦ καταλήφθη ὕπνου παρ' ὀλίγον νὰ ταφῆ ζῶσα, διότι μολοντί ἐν τῷ ὕπνῳ αὐτῆς ἤκουε πᾶν ὅ,τι περὶ αὐτῆς ἐλέγετο καὶ συνέβαινε, δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ ἐπιτελέσῃ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην κίνησιν,

ἐπελθοῦσαν εὐτυχῶς αὐτομάτως καὶ ἐγκαίρως, καὶ ἣτις κυρία πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ ὁποῦ διεφυγε κινδύνου — καὶ τί κινδύνου! — διατηρεῖ τὸ νεκροκράβατον αὐτῆς, ὅπερ θέλει γρησιμεῦσαι βεβαίως αὐτῇ ἡμέραν τινὰ — εὐχόμεθα ὅμως ἐκ καρδίας νὰ συμβῆ τούτο ὅσον οἶόν τε βραδύτερον —, ἐκτὸς, λέγομεν, τῶν περιστατικῶν τούτων. ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἰδίᾳ καὶ ἄλλα, ὧν τρία τὰ σπουδαιότερα περιληπτικῶς ἐκτίθεμεν ἐφεξῆς, φρονούντες ὅτι ἢ ἀνάγκωσις αὐτῶν δὲν θέλει εὖρει ἀδιάφορον τὸν ἀναγνώστην ἡμῶν.

Καὶ πρῶτον τὴν περιέργον ἀναγράφομεν περιπέτωσιν φρενοβλαβοῦς τεσσαράκοντα πέντε περίπου ἐτῶν, ὅστις, βασανιζόμενος ὑπὸ μελαγχολίας καὶ μονομανίας καταδιώξεως, ἤρνετο ἐπὶ μακρὸν παντὸς εἶδους τρυφήν, φθῆσας ὡς ἐκ τούτου εἰς μέγαν βαθμὸν ἰσχύνητος, ὅτε τέλος τῇ 19 Ἀυγούστου 1875 περιπίπτει εἰς βαθύτατον ληθαργον, ἐξ οὗ οὐδὲν δύναται ν' ἀποσπάσῃ αὐτόν· ἀλλ' οὐδὲ τὴν στάσιν, ἣν εἶχε καθ' ἣν στιγμὴν κατελήφθη ὑπὸ τοῦ ὕπνου εἶναι δυνατόν νὰ μεταβάλωσιν οἱ περὶ αὐτόν, εἶχε δὲ αὕτη ὡς ἐξῆς· ἡ μὲν ἀριστερὰ χεὶρ ἐστηρίζετο ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, τοῦ ἀντίχειρος πιέζοντος τὸν βολβὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἡ δὲ δεξιὰ ἦτο οἰνοεῖ προσσχεκολλημένη ἐπὶ τοῦ στήθους. Μάτην ἐγείρουσιν ἢ καθίξουσιν τὸν κοιμώμενον, ἢ περιέργως αὕτη θέσις οὐδόλως ἀλλάσσει. Ἡ ἀκίνησις αὐτοῦ εἶναι ἐντελής, ἐκτὸς μόνον ὅταν καθίξεται, ὅποτε μηχανικῶς φέρει τὴν ἀριστερὰν κνήμην ἐπὶ τῆς δεξιᾶς, στηρίζων τὸν σύστοιχον ἀγκῶνα ἐπὶ τοῦ μηροῦ, ἢ τοῦ ἐρείσματος τῆς ἔδρας, χωρὶς ἐντούτοις ν' ἀλλάξῃ τὴν θέσιν τῶν χειρῶν. Ὅποιαδήποτε ὥραν καὶ ἂν εἰσέλθωσιν εἰς τὸ δωμάτιον αὐτοῦ, εὐρίσκουσιν αὐτόν εἰς τὴν αὐτὴν πάντοτε ἀκίνησιν, ἐξ ἧς οὐδενὸς εἶδους ἐρεθισμῶς, οὔτε νυγμῶς, οὔτε κρότοι ἰσχυροὶ καὶ αἰφνίδιοι, οὐδ' ἄλλο τι τοιοῦτο δύναται ν' ἀποσπάσῃ αὐτόν, ἢ σιωπῆ εἶναι ἀπόλυτος· ἡ δὲ διατροφή τελεῖται διὰ καθετήρος, εἰσαγομένου ἐκ τῆς ῥινόσ, καὶ πρὸς εἰσαγωγὴν τούτου πολλάκις γίνεται ἀνάγκη βίας, τότε μόνον τοῦ ἀρρώστου ἀρνούμενου καὶ

παλαιόντος κατὰ τῶν βιαίων αὐτοῦ διατροφῶν, ὡς ἀναφέρει ὁ κ. Sémelaigne, ἰατρός τοῦ περιέργου τούτου κοιμώμενου.

Ὁ ὕπνος διαρκεῖ πάντοτε ὁ ὑπνώτων μεταφερεται ἐκ Παρισίων εἰς Neuilly καὶ ἐνταῦθα τὴν 18 Μαρτίου 1876, ἦτοι ἀκριβῶς μετὰ ἑπτὰ μῆνας καὶ δέκα ἡμέρας, καὶ περὶ τὴν ἕκτην πρωινήν ὥραν, εὐρισκόμενος ἐπὶ τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἔδρας, δι' ἧς εἶχε μετακομισθῆ εἰς τὴν ἐσοχὴν, διατηρῶν πάντοτε σὺν τῇ γνωστῇ ἡμῖν θέσει καὶ ἀκίνησίαν ἀπόλυτον, αἰφνης ταράσσεται καὶ δι' ἀσθενούς, πλὴν σαφῶς διακεκριμένης φωνῆς λέγει: «Σύζυγέ μου, πουρρέ... κρασί... πενήκοντα λεπτά.» Προστρέχουσιν αὐτῷ πάντες, καὶ ἐν ᾧ λαμβάνει τὴν μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον προσφερομένην αὐτῷ ταπίκα ὁ ἀφυπνισθεὶς πλὴν ἀσθενῆς ἐξακολουθεῖ ἐπαναλαμβάνων: «Σύζυγέ μου, πενήκοντα λεπτά.» μέχρις ἑσπέρας, ὅποτε προσκαλεῖ τὸν ὑπνέρτην αὐτοῦ· «Ποῦ εἶμαι; ἐρωτᾷ. — Εἰς Neuilly. — Ἀπὸ πότε; — Πρὸ ἑπτὰ μηνῶν. — Ἡ σύζυγός μου σοὶ εἶδιδε δῶρα ἐνίοτε; — Μάλιστα, κύριε, συχνὰ μάλιστα. — Ἄ! τὴν ἀναγνωρίζω ἀπὸ τὴν γενναιοδωρίαν τῆς. Καὶ ἡ Δημοκρατία πῶς εὐρίσκειται; Ἡ ἕλρον τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Παρισίων» καὶ τὸν «Μηνύτορα».

Οὕτως ἡ ἐξεγερσις ἦτο τελεία καὶ τὸ λογικὸν εἶχε ἐπανελθεῖ ἐντελῶς. Πάραυτα ἡ κυρία X... εἰδοποιηθεῖσα σπεύδει παρὰ τῷ συζύγῳ αὐτῆς, ὅστις ὑποδέχεται ταύτην λίαν τρυφερῶς, συνδιαλέγεται μετ' αὐτῆς, ὡσεὶ οὐδὲν τὸ παράδοξον εἶχε συμβῆ καὶ ὡσεὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἔσχε τὴν κανονικὴν αὐτοῦ διάρκειαν. Ἐν τούτοις ἀναγκάζεται γὰρ ὁμολογήσῃ ὅτι ἕκτακτόν τι συνέβη, ἐπὶ τέλους κατανοεῖ τὸν χρόνον, ὃν ἐκ τῆς ἠθικῆς αὐτοῦ ζωῆς ἀπώλεσε, καὶ ἐκπλήσσεται διὰ τὸ συμβεβηκός· τῆς πρώτης συγκινήσεως παρελθούσης, διαπυθνάνεται μετ' ἐνδιαφέροντος περὶ συγγενῶν καὶ φίλων καὶ καταδείκνυσι τόσον καθαρὰς ἰδέας καὶ τόσον ὁρμητὴν κρίσιν, ὥστε ἡ κ. X... θαυμάζουσα ἀφίεται εἰς τὴν γλυκεῖαν πεποίθησιν ὅτι ὁ σύζυγός αὐτῆς ἐθεραπεύθη ἐντελῶς.

Ἡ ἐπὶ τὸ κατὰ φύσιν ὁμῶς αὕτη ἐπάνοδος δὲν διαρκεῖ ἐπὶ μακρόν· ἡ μανία ἐπανέρχεται, νέα κρίσις ληθαργικοῦ ὕπνου καταλαμβάνει καὶ πάλιν τὸν πάσχοντα, ταύτη διαδέχεται τρίτη, τετάρτη. ὁλόκληρος τέλος σειρά, ἐξ ὧν ἡ τελευταία διήρκει ἤδη πρὸ δεκαπενταμῆνου, ὁπότε πρῶτα τινὰ τοῦ Ἰουλίου 1883 τὸ πρόσωπον τοῦ ἀσθενοῦς πορφυροῦται, ἡ ἀναπνοὴ ἐπισπεύδεται καὶ ἐντὸς δύο ὥρων, χωρὶς ν' ἀναλάβῃ τὰς αἰσθήσεις αὐτοῦ, μεταβαίνει ἐκ τοῦ προσκαίρου, καὶ τοι μακροῦ, εἰς τὸν αἰώνιον ὕπνον.

Αἱ τοῦ ληθαργικοῦ λοιπὸν ὕπνου κρίσεις τοῦ περὶ οὗ ἡμῖν ὁ λόγος νευροπαθοῦς συνέβησαν ἐντὸς ὀκταετίας καὶ ἔφθασαν ἐν ὅλῳ τὸν ἀριθμὸν τριάκοντα ὀκτώ, ὧν ἡ μικροτέρα ὀκτώ καὶ ἡ μείζων τετρακοσίων ἐξήκοντα πέντε ἡμερῶν· πᾶσαι δὲ ὁμοῦ αἱ κρίσεις αὗται κατέλαβον τὸ πλεῖστον τῆς ὀκταετίας διάστημα, διότι διήρκεσαν τέσσαρα ἔτη, ἑπτὰ μῆνας καὶ δεκαπέντε ἡμέρας.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

Ἡ ΓΕΝΕΣΙΣ

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΚΑΙ Ἡ ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΣΜΩΝ

Κατὰ τὸν Κ. ΦΛΑΜΑΡΙΩΝ.

Γ'.

Ἡ ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Αἱ ἀρχαὶ τῆς θερμодυναμικῆς ἀποδεικνύουσιν, ὅτι ἀερόλιθος ἐρχόμενος ἐκ τῶν ἀχανῶν ἐσχατιῶν τῶν οὐρανῶν, ὅπως κατακρημνισθῆ ἐπὶ τοῦ Ἥλιου, φθάνει ἐπ' αὐτοῦ μετὰ τῆς ἀπιστεύτου ταχύτητος 627,000 μέτρων κατὰ τὸ τελευταῖον δευτερόλεπτον τῆς πτώσεως! Ἡ μετατροπὴ τῆς κινήσεως ταύτης παράγει θερμότητα πλεον τῶν 9000 φορῶν ἀνωτέραν ἐκείνης, ἣτις ἤθελε παραχθῆ ἐκ τῆς καύσεως ὄγκου λιθάνθρακος ἴσου πρὸς τὸν τοῦ ῥηθέντος ἀερόλιθου, εἴτε ὁ ἀερόλιθος εἶναι εὐφλεκτος, εἴτε μή, διότι τὸ

εὐφλεκτον οὐδεὶς σχεδὸν θὰ προσέθετον εἰς τὴν φοβεράν θερμότητα τὴν ὑπὸ τῆς μηχανικῆς αὐτοῦ συγκρούσεως παραχθησομένην. Ἄν ἡ Γῆ ἐπιπτεν ἐπὶ τοῦ Ἥλιου, αὕτη ἤθελεν ἐπαυξήσῃ τὴν ἠλιακὴν θερμότητα διὰ ποσότητος ἐπαρκούσης πρὸς συντήρησιν τῆς ἠλιακῆς ἀκτινοβολίας ἐπὶ 95 ἔτη! Γνωστὴ δὲ ὅπως κατὰ πλεονεξία εἶναι ἡ ἀκτινοβολία αὕτη, ἀφ' οὗ εἶναι πλέον τῶν 2,000,000,000 φορᾶς ἀνωτέρα τῆς ὑπὸ τῆς Γῆς διακοπομένης ἠλιακῆς θερμότητος καὶ εἶναι ἀρκούσα νὰ βράσῃ καθ' ὅραν 2900 ἑκατομμύρια κυβικὰ μυριάμετρα ὕδατος ἔχοντος τὴν θερμοκρασίαν τοῦ πάγου. Λοιπὸν! Ἄν ἀνεστέλλαμεν τὴν Γῆν ἐν τῇ περι τὸν Ἥλιον περιφορᾷ τῆς ἀρκούντως βραδείας, ὅπως μὴ ἡ ἐκ τῆς ἀναστολῆς ταύτης θερμότης μεταβάλλῃ αὐτὴν εἰς ἀτμὸν, αὕτη ἤθελε πέσει ἐπὶ τοῦ Ἥλιου, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὁποίου ἤθελε φθάσει εἰς 64 ἡμέρας, ἡ δὲ μετὰ τοῦ Ἥλιου συνένωσις αὐτῆς, μολονότι παρέχουσα, ὅπως ἐκφρασθῶμεν οὕτω, μόνον ἓν ἄτομον εἰς τὸν ἀπειρομεγέθη ὄγκον τοῦ ἀστέρος τῆς ἡμέρας, ἤθελε παρέξει ποσότητα πρὸς ἔκδοσιν ἐπὶ 95 ἔτη ἠλιακῆς θερμότητος. Ἡ σύγκρουσις τοῦ Διὸς ἤθελε παρέξει ποσότητα θερμότητος ἴσην πρὸς τὴν ἐπὶ 32,000 ἔτη ἀκτινοβολίαν τῆς ἠλιακῆς θερμότητος. ἡ ὀλικὴ τῆς συνολικῆς θερμότης, ἣτις θὰ παρήγοτο ἐκ τῆς πτώσεως ἀπάντων τῶν πλανητῶν ἐν τῷ Ἥλιῳ, ἤθελε διατηρήσει τὴν ἀκτινοβολίαν ἐπὶ 45,589 ἔτη.

Καὶ ἂν λοιπὸν ὁ Ἥλιός μας σθεσθῆ καὶ περιστρέφεται σφαιρα σκοτεινῇ ἐν τῇ ἐκτάσει, θέλει δυνηθῆ, νέος Φοῖνιξ, ν' ἀναγεννηθῆ ἐκ τῆς κόνεως του, διὰ τῆς συναντήσεως ἄλλου τινὸς ἐσθεσμένου ἡλίου, καὶ ν' ἀνάψῃ οὕτω πάλιν τὴν δᾶδα τῆς ζωῆς διὰ νέας γαίας, ἃς οἱ νόμοι τῆς βαρύτητος θέλουσιν ἀποσπάσει ἀπὸ τὸν οὕτω σχηματισθέντα νεφελῶδη, ὡς ἀπέσπασαν τὴν ἐνστωσαν Γῆν μας καὶ τοὺς ἀδελφούς της ἀπὸ τοῦ νεφελῶδους, εἰς ὃν ἀνήκομεν ποτε. Τὴν σήμερον ὁ Ἥλιος προβαίνει μετὰ μεγάλης ταχύτητος πρὸς τοὺς ἀστέρας τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Ἡρακλέους. Ἐκαστος ἀστὴρ ἐμφορεῖται ὑπὸ ἰδίας κινήσεως, μεταφερούσης αὐτὸν μετὰ

τοῦ συστήματός του διὰ μέσου τοῦ ἀπείρου. Πολλὰ τῶν κινήσεων τούτων εἶναι κατ' εὐθείαν γραμμὴν. Οὐδόλως λοιπὸν εἶναι ἀδύνατον δύο ἀστέρες νὰ συναντηθῶσιν ἐν τῇ ἐκτάσει, τοῦτο δ' ἴσως εἶναι τὸ μυστήριον τῆς ἀναστάσεως τῶν κόσμων.

Ἡ Γῆ καὶ οἱ πλανῆται θὰ ἐπιπτον ἀναμφιβόλως ἐντὸς τοῦ Ἥλιου. «Παραχθεῖσα ἀπλῶς, λέγει ὁ Τυνθάλ, ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς θέσεως εἰς τοὺς ἀλλήληλκυμένους ὄγκους, ἡ δυναμικὴ ἐνέργεια τῆς βαρύτητος ὑπῆρξεν ἡ ἀρχικὴ μορφή ἀπάσης τῆς ἐνεργείας τοῦ παντός. Ὡς εἶναι βέβαιον ὅτι τὰ βάρη ἐνὸς ὠρολογίου κατέρχονται εἰς τὴν κατωτάτην αὐτῶν θέσιν, ἀφ' ἧς οὐδέποτε δύνανται ν' ἀνέλθωσιν ἐκτὸς ἂν νέα τις ἐνέργεια τοῖς μεθοδοθῆ ὑπὸ πηγῆς μὴ ἐξαντληθείσης ἔτι, οὕτω, καθ' ὅσον οἱ αἰῶνες διαδέχονται ἀλλήλους, οἱ πλανῆται δεόν νὰ καταπέσωσιν εἰς μετὰ τὸν ἄλλον ἐπὶ τὸν Ἥλιον. Ὅταν τις ἐξ αὐτῶν φθάσῃ εἰς ἑκατοντάδας τινὰς χιλιάδων χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας του, ἂν αὕτη εἶναι ἔτι πεπυρωμένη, πρέπει νὰ τακῆ καὶ νὰ διαλυθῆ εἰς ἀτμὸν ὡς ἐκ τῆς ἀκτινοβολίου θερμότητος. Καὶ ἂν ὁ περιεκλυμμένος ὑπὸ φλοιῷ πλανήτης ἦτο ψυχρὸς καὶ σκιερὸς ἐξωτερικῶς, δὲν ἤθελε δυνηθῆ νὰ διαφύγῃ τὴν φοβεράν αὐτοῦ τύχην. Ἄν δὲ δὲν πυρακτωθῆ, ὡς διαθέων ἀστὴρ, διὰ τῆς προστριβῆς κατὰ τὴν διὰ τῆς ἀτμοσφαιρας τοῦ Ἥλιου δίοδόν του, ἡ πρώτη μετὰ τῆς ἐπιφανείας ἐκεῖνου ἐπαφῆ του θέλει παραγάγῃ ἀνυπολόγιστον ἀνάπτυξιν φωτὸς καὶ θερμότητος. Τέλος, εἴτε εἰς τὸ πρῶτον κτύπημα, εἴτε μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἀναπηδήματα, ὡς σφαιρα πυροβόλου ἀναπηδῶσα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἢ τοῦ ὕδατος, ἅπας ὁ ὄγκος θέλει συντριβῆ, τακῆ, κατασταθῆ ἀτμὸς μετὰ κρηγμοῦ παράξοντος ἐν μιᾷ στιγμῇ πολλῶν χιλιάδων φορῶν θερμότητα, ἴσην πρὸς τὴν παραγομένην, ἐν τῇ καύσει ὄγκου ἀνθρακος τοῦ αὐτοῦ μεγέθους. Ὅποια δὴποτε καὶ ἂν ἦ ἡ ὀριστικὴ τύχη τῆς θεωρίας, ἧς ἡμεῖς δίδομεν ἐναυθῆ προσχεδιάσμα, εἶναι ἤδη πολὺ τὸ ὅτι δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν τ' ἀποτελέσματα, ἧτινα ἤθελε παραγάγῃ βεβαίως

εἰς ἥλιος, ὅτι ἠδυνήθημεν ν' ἀναγνωρίσωμεν ἐν τῇ δυνάμει τῆς βαρύτητος, ἐνεργούσης ἐπὶ σκοτεινῆς ὕλης, τὴν πηγὴν ἐξ ἧς ἠδυνήθησαν νὰ προέλθωσιν οἱ ἀστέρες τοῦ στερεώματος· διότι, εἴτε ὁ Ἥλιος παρήχθη καὶ ἡ ἀκτινοβολία του συντηρεῖται ἐκ τῆς συγκρούσεως κοσμικῶν ὄγκων, εἴτε ἡ ἐσωτερικὴ τῆς Γῆς θερμότης εἶναι τὸ ὑπόστημα τῆς θερμότητος, ἣτις ἀναπτύσσεται ἐκ τῆς συγκρούσεως ψυχρῶν σκοτεινῶν ἀστεροειδῶν, οὐδόλως δυνάμεθα ν' ἀμφιβάλλωμεν, ὅτι ἡ ἀποδιδόμενη αἰτία δὲν εἶναι ἰκανὴ νὰ παραγάγῃ τὰ ἀποδιδόμενα αὐτῇ ἀποτελέσματα.»

Ἴσως εἶναι ὠρισμένον ἐν τῷ γενικῷ προορισμῷ τοῦ παντός, ἵνα ὁ Ἥλιος διευθύνῃται ἀκριβῶς πρὸς τι τοιοῦτο τέρμα, εἰς ὃ θέλει φθάσει μόνον μετὰ τὸν θάνατόν του, καὶ τοῦτο ἴσως ἔσεται ὁ τελικὸς σκοπὸς τῆς ἰδίας κινήσεως ἀπάντων τῶν ἐν τῇ ἐκτάσει ἡλίων. Ἀλλὰ δυνάμεθα ταυτοχρόνως νὰ δεχθῶμεν καὶ δεύτερον τρόπον καταστροφῆς καὶ ἀναγεννήσεως, ἧς οἱ ἀερόλιθοι, οἱ διαθέοντες ἀστέρες, οἱ κομηταὶ θὰ ἦσαν ἀπόδειξις. Πόθεν ἔρχονται οἱ ἀερόλιθοι; Ἐκ κόσμων καταστραφέντων. — Πῶς δύναται εἰς κόσμος νὰ διαμελισθῆ τοιοῦτοτρόπως; — Τὸ ἀγνοοῦμεν καὶ τὸ γεγονός τοῦτο θεωροῦμεν ἀντιβαίνον εἰς τοὺς νόμους τῆς ἔλξεως. Ἀλλὰ τί ἐστὶν ἡ ἔλξις αὕτη καθ' ἑαυτήν; Τὸ ἀγνοοῦμεν ἐπίσης. Ἡ ἐλκτικὴ αὕτη δύναμις εἶναι ἀπόλυτος; Τὰ σώματα δὲν δύνανται νὰ κατανήσωσιν εἰς τινὰς καταστάσεις φυσικὰς ἢ χημικὰς, καθ' ἃς ἡ ἔλξις νὰ ἀπόλλυται; Τί εἰσιν αἱ οὐραὶ αὗται τῶν κομητῶν, αἱ πάντοτε ἀντικείμεναι πρὸς τὸν Ἥλιον; Φαίνεται ὅτι αὗται ἐκδηλοῦσι τὴν ἐνέργειαν ἀπωστικῆς δυνάμεως, ἐναντίας ἐπομένως πρὸς τὴν ἔλξιν. Λοιπὸν! ἄς παραδεχθῶμεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν, ὅτι συνεπέα τῆς προαιωνίου ἀποφύξεως τῆς, τῆς στερεοποιήσεως τῆς, τῆς ἀποξηράνσεως τῆς, ἡ σφαιρα μας θέλει ἐπὶ τέλους διαρραγῆ καὶ ὅτι βραδύτερον αἱ συστατικαὶ αὐτῆς ὕλαι θέλουσι παύσει νὰ ὑπακούωσιν εἰς τὴν δυνάμιν τῆς συνοχῆς, ἣτις τὰς κρατεῖ συνηνωμένας· ἡ λιθώδης μέχρι τοῦ κέντρου τῆς σφαιρα μας ἤθελεν ἐκτοτε συγκροτεῖσθαι ἐξ ὕλων ὑπερθεθειμένων ἀπλῶς, αἵτινες δὲν ἤθελον

πλέον κρατεῖσθαι ὑπὸ οὐδεμιᾶς κεντρικῆς δυνάμεως, ὡς τὸ πτώμα, ὅπερ ἐγκαταλείφθην εἰς τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς, ἀφίγει εἰς ἕκαστον τῶν μορίων, ἅτινα τὸ συγκροτοῦσι, τὸ ἐλεύθερον νὰ τὸ ἐγκαταλείψῃ διὰ παντὸς ὑπῆκαν τοῦ λοιποῦ εἰς νέας ἐπιρροίας. Τί ἤθελε συμβῆ εἰς τὸν νεκρὸν τοῦτον πλανήτην, εἰς τὸ πτώμα τοῦτο τοῦ κόσμου; Ἡ ἔλξις τῆς Σελήνης, εἰς ὑπῆρχεν ἔτι, ἤθελεν ἀναλάβει μόνη νὰ τὸν κατεδαφίτῃ, παράγουσα πλημμύραν τμημάτων γῆς, ἀντὶ πλημμύρας ὑγρῶν. Ἄς προστεθῶσι καὶ αἱ ἄλλαι πλανητικαὶ ἀνωμαλίαι, καὶ ἰδοὺ εἰς διάστημα αἰῶνων τινῶν ὁ ἀτυχῆς κόσμος μας ἀποσυντίθεται, χάνων τὴν σφαιροειδῆ μορφήν του, ὅπως διασκορπισθῆ ἀνεπαισθήτως καθ' ἅπασαν τὴν ἕκτασιν τῆς τροχιάς του. Ἰδοὺ τὸ πλανητικὸν σύστημα συντριβόμενον. Τὸ πᾶν θέλει πέσει φύρδην μίγδον ἐν τῷ Ἡλίῳ. Καὶ ἂν ἡ τύχη αὕτη εἶναι ὁ τελικὸς προορισμὸς τοῦ Ἡλίου, ἰδοὺ καὶ τὸ σκοτεινὸν τοῦτο ἄστρον διαλυθὲν καὶ τὸ ἅπαντα τὰ συστατικὰ μέρη αὐτοῦ ἡλιακοῦ συστήματος συμπα-αφερόμενα ἐν τῇ ἕκτασι καὶ προωρισμένα νὰ διασπαρῶσιν ἀνά τὰ πεδία τοῦ οὐρανοῦ. Κόνις κόσμων θέλει ἵπταται ἐν τῷ κενῷ, μέχρι οὐ μίαν ἡμέραν, φθάσασα εἰς τὰς χώρας νέας ἀναστάσεως, θέλει ῥιφθῆ εἰς τὰς χοάνας τῆς δημιουργίας, ἐλκυσμένη ὑπὸ γαμίμου τινὸς κέντρου, ὅτε πανταχόθεν κοσμικαὶ κόνεις ἀνάλογοι θέλουσι συνεγθῆ μετ' αὐτοῦ τούτου τοῦ κέντρου, ὅπως ἀποτελέσωσι διὰ τῆς παγκοσμίου αὐτῶν πτώσεως νέαν ἐστὶν ἀγαφλέξεωσ καὶ πλάσεωσ.

Ὁ μαθηματικὸς καὶ φυσιολόγος Χέλμολτς, παραδεχόμενος ἐν τῇ θεωρίᾳ τοῦ Κάντ καὶ τοῦ Λαπλάς, ὅτι ἡ νεφελώδης ὕλη ὑπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος ἐσχηματίσθη ὑπῆρξε κατὰ πρῶτον ἐσχάτης λεπτότητος, ὥρισε τὴν ποσότητα τῆς θερμότητος, ἣτις ἔδει νὰ παραχθῆ ἐκ τῆς συμπακνώσεως, εἰς ἣν ὀφείλομεν τὴν ὑπαρξίν τοῦ Ἡλίου, τῆς Γῆς καὶ τῶν πλανητῶν. Λαμβάνοντες τὴν εἰδικὴν θερμοκρασίαν τοῦ ὕδατος ὡς ἐκείνην τοῦ συμπακνωμένου ὄγκου, εὐρίσκομεν, ὅτι ἡ ἀνύψωσις τῆς παραγομένης θερμοκρασίας ὑπὸ τοῦ μηχανικοῦ σχηματισμοῦ

τοῦ Ἡλίου θὰ ἦτο 28 ἑκατομμυρίων βαθμῶν! Ἡ περαιτέρω λοιπὸν συμπύκνωσις τῶν ἐν τῇ ἕκτασι διεσπαρμένων κοσμικῶν κόνεων ἐπαρκεῖ πληρέστατα καὶ αὕτη εἰς τὴν πλάσιν νέων κόσμων.

Πρέπει λοιπὸν νὰ εἴμεθα βέβαιαι ἐν τέλει, ὅτι ἡ φύσις διατηρεῖ τὰς αἰτίας τῆς ἀναγεννήσεως, ὡς κατέχει καὶ τὰς αἰτίας τῆς καταστροφῆς. Δι' αὐτὴν ὁ χρόνος εἶναι μηδέν. Ἔργον ἀπαιτοῦν ἕκαστον χιλιάδας ἐτῶν ὅπως ἀποτελεσθῆ εἶναι τσαῦτο ἀκριθῶς ὀρισμένον καὶ ἐσχηματισμένον, ὅσω ἔργον μὴ ἀπαιτοῦν ἢ μόνον ἐν λεπτῶν. Ἀπολύτως ὀμιλοῦντες, ἰσχυρίζομεθα ὅτι μόνη ἡ αἰωνιότης ὑπάρχει, ἡ δὲ χρόνος εἶναι μόνον σχετικὴ μορφή. Ὡς πρὸς τὰς ἀνθρωπίνους προσωπικότητας ἡμῶν καὶ τῆς ἀθανασίας αὐτῶν ἢ τῆν ἀνάστασιν αὐτῶν, θεωροῦμεν πρέπον ἐνταῦθα νὰ ποιήσωμεν τὴν διακρισιν μεταξὺ τῆς ὕλης καὶ τοῦ πνεύματος. Ἐκαστον τῶν συστατικῶν ἀτόμων τοῦ σώματος ἡμῶν εἶναι ἀδιάφθορον καὶ μεταβαίνει ἀδιακόπως ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλληλὴν συσσωμάτωσιν. Ἡ λογικὴ μᾶς ἄγει νὰ σκεφθῶμεν, ὅτι ἡ ἐν δυνάμει δύναμις ἡμῶν, ἡ φυσικὴ ἡμῶν μαγία, τὸ προσωπικὸν ἡμῶν ἐγώ, εἶναι κατὰ μείζονα λόγον ἐπίσης ἀδιάφθορος. Ἄλλ' ὑπὸ ποίους ὅρους ὑπάρχει; Ὑπὸ ποίας μορφῆς ἐνσαρκούται πάλιν; Τί εἴμεθα πρὶν γεννηθῶμεν, τί θέλομεν γείνει μετὰ θάνατον; Ἡ ἀστρονομία μᾶς οἶδει μίαν πρῶτην ἀπόκρισιν, ἐμπρέπουσαν εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς φύσεως καὶ ἀκριθῶς ἀνταποκρινόμενην πρὸς τὰ ἔκστικα αἰσθήματα ἡμῶν. Ἡ ἀπόκρισις ὅμως αὕτη δὲν δύναται νὰ ἦ εἰμὴ πόρισμα ψυχολογικῆς λύσεως. Ἄς μιμηθῶσιν οἱ φιλόσοφοι τοὺς ἀστρονόμους! Ἄς ἐργάζωνται ἐπὶ τῶν γεγονότων, ἀντὶ νὰ συζητῶσι περὶ λέξεων, οὕτω δὲ ἡμέραν τιμὰ ὁ πέπλος τῆς Ἰσίδος θέλει ἐντελῶς ἀφαιρεθῆ διὰ τὰς τοσοῦτω δικαίως διψώσας τὴν ἀλήθειαν ψυχάς. Ἡ θετικὴ ἐπιστήμη, μόνη ἡ ἐπιστήμη θέλει ἀποκριθῆ: « Ἡ ζωὴ εἶναι παγκόσμιος καὶ ἀθάνατος. »

ἈΝΕΚΔΟΤΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

(Ἰδε φυλ. 5 σελ. 74).

Β'.

Περὶ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου τοῦ ἐξ Ἀπορρήτων τοσαῦτα ἐγράφησαν ὑπὸ τε ἡμετέρων καὶ ξένων, ὡς τε φοβοῦμεθα μὴ ψεφθῶμεν ὡς γλαυκὰς εἰς Ἀθήνας εἰσκομίζοντες, ἂν ἐπελκυσθῶμεθα καὶ ἡμεῖς τῆς βιογραφίας αὐτοῦ. Χάριν ἐν τούτοις τῶν ἡμετέρων, ἀνεγνωστῶν, ὅσοι δὲν ἔτυχε νὰ ἀναγνώσωσι τι περὶ τοῦ διαστήμου τούτου ἀνδρός, προτάσσομεν τῶν δύο δημοσιευομένων σήμερον ἐπιστολῶν του βραχέϊαν βιογραφικὴν σημείωσιν.

Καὶ τούτου πατρίς ἦν τὸ Βυζάντιον, γονεὶς δὲ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἡ Λοξάνδρα. Γεννηθεὶς τῷ 1636 διεκρίθη παιδιόθεν ἐπὶ ἐκτάκτω εὐφυίᾳ, δι' ὃ οὐδενὸς ἐφέισθη ἢ μήτηρ αὐτοῦ ὅπως ἐκπαιδεύσῃ αὐτὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ εἶτα ἐν Ἰταλίᾳ, ὅπου ἐπανήθη τῷ 1664 εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰ φήμης σοφοῦ. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ ἐπτεκαίαν ἐδίδασκεν ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Σχολῇ, μετερχόμενος ταυτοχρόνως καὶ τὸ ἱατρικὸν αὐτοῦ ἐπάγγελμα, δι' οὗ συνεσχετίσθη μετὰ Πανηγυρίου τοῦ Νικουσίου, ὅστις προσέλαβεν αὐτὸν τῷ 1671 ὡς γραμματεῖα μουσικῶν καὶ μεταφραστὴν καὶ οὕτω κτετέσθη γνωστὰ τοῖς κρατοῦσι τὰ περικομοῦντα αὐτὸν μεγάλα προτερήματα. Ἀποθανόντος τοῦ Νικουσίου, διωρίσθη ὁ Μαυροκορδάτος τῷ 1673 Μέγας Διεργητὴς τῆς Αυτοκρατορίας καὶ μετ' οὐ πολὺ Μέγας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Λογοθέτης, καὶ ἀμφοτέρω ταῦτα τὰ ἀξιώματα διεχειρίσθη εὐδοκίμως, μεγίστας ἐκδουλεύσεις παρασχὼν εἰς τὸ καταδυναστευόμενον ἔθνος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν. Ὁ Μαυροκορδάτος ὀφείλει τὴν παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις φήμην αὐτοῦ ἰδίως εἰς τὴν πολυθρύλητον ἐκείνην συνθήκην τοῦ Κάρλοβιτς, δι' ἧς ἐτέθη τέρμα εἰς τὸν μεταξὺ Τούρκων καὶ Γερμανῶν πόλεμον διότι ἐν ταῖς πρὸς συνολόγησιν αὐτῆς διαπραγματεύσεσιν ἀνέπτυξε μεγίστην διπλωματικὴν ἱκανότητα καὶ κατώρθωσε νὰ εὐχαριστήσῃ ἀμφοτέρω τὰ συμβληθέντα μέρη, ἅτινα τὴν εὐαρέσκειαν αὐτῶν ἐξεδήλωσαν διὰ μεγάλων τιμῶν καὶ πλουσιῶν δώρων. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τῷ 1708 ὑπερεβδομηκοντούτης, καταλιπὼν φήμην ἐναρέτου χριστιανοῦ, σοφοῦ καὶ μεγάλου πολιτικοῦ.

Ὁ Μαυροκορδάτος ἔγραψε πολλὰ περὶ διαφόρων ἀντικειμένων, ἅτινα ἐξεδόθησαν κατὰ διαφόρους ἐποχάς. Τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ 192 ἐξέδωκεν ὁ ἱατροφιλόσοφος Βασίλειος τῷ 1804 ἐν Κωνσταντινουπόλει, 100 ὁ πολὺς Θ. Λιθκῆς ἐν Τεργέστη καὶ τινὰς ὁ Μ. Γεδεών ἐν τῷ α'. τεύχει τοῦ 1881 τοῦ ἐν Κωνσταντι-

νουπόλει ἐκδομένου σπουδαίου περιοδικοῦ « Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια », εὐρῶν αὐτὰς ἐν χειρογράφῳ ἀνήκοντι ποτε τῇ ἐν Θεσσαλίᾳ Μονῇ τῆς Γ. Θ. Ὀλυμπιωτίσσης.

Αἱ δύο δημοσιευόμεναι ὑφ' ἡμῶν ἐπιστολαὶ εὐρίσκονται ἐν τῷ ὑπὸ σημεῖα Σκζ'. - 1076 καὶ ἀριθ. τοῦ ἡμετέρου καταλόγου 77 κώδικι τῆς ἐνταῦθα πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης, ἐγράφησαν δὲ ὑπὸ τοῦ ἐξ ἀπορρήτων πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Σινᾶ Ἰωαννίκιον, καὶ ἡ μὲν πρώτη ἐστάλη πιθανῶς εἰς Ἀγγυπτον, ἡ δὲ ἑτέρα, ὡς ἐν τῇ ἐπιγραφῇ δηλοῦται, εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα εἶχε μεταβῆ οὗτος, ὅπως ἐξιλεύσῃ τοὺς διὰ τὰς καινοτομίας καὶ τὰ σκάνδαλα αὐτοῦ παρωρησιμένους πατριάρχας Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων Μεθόδιον καὶ Δοσίθεον.

Α'.

Αἰδεσιμώτατέ μοι ἐν Χριστῷ πάτερ, τὴν ἱεράν αὐτῆς δεξιάν ἀσπάζομαι.

Ἐγκαλεῖς μοι, ὦ θεσπεσία κεφαλή, νεωτερισμοῦ, τῷ γε μάλιστα δεδιότι νεωτερίσαι. Μέλος εἰμὶ τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ ταύτη πειθαρχεῖν ἐκ παιδῶν ἐδιδάχθη καὶ διὰ τοῦτο μὴ κατ' αὐτῆς, ἀλλὰ κατ' ἐκείνην ἔγνων ἵεναι καὶ κατὰ στίβον ἔπεσθαι. Τί γὰρ καὶ δράσαι με μόνος ἀλλαχόσε τραπέϊς; Μὴ βαρέως φέρε λοιπὸν, εἴ τι καὶ βαρύτερος ἔχει τὰ παρ' ἐμοῦ ἐπιγραφόμενα τὰ γὰρ ἄλλα αἰδοῦμαι τε αὐτὴν καὶ γεραίρω καὶ τοῖς ἐπιτάγμασιν, ὅση δύναμις, ὀρέγομαι διακονῆσαι. Ὅσα καὶ τό γε νῦν ἔχον ὑπὲρ τοῦ μύλου, ὃν ἀδικῶς ἀφῆρηται ἡ σεβασμιωτάτη μονὴ ἢ κατ' ἡμᾶς ἄλλ' ἂ περὶ αὐτοῦ μοι παρεδωλώσατο βραχέ' ἄττα ἐστὶ καὶ τῶν τὰς θίκας σύστασεων, τόπων δηλαδή καὶ χρόνων καὶ προσώπων, ἀμοιρεῖ, οὔτε μὴν τῶν ἐνταῦθα Σιναιτῶν πατέρων ἐστὶν ὅς εἰς ἐμὲ παραγενόμενος ταῦτ' ἀνεκοινώσατο, οὔτε ἔγγραφόν τι προέσχετο αἱ βασιλικά γὰρ δίκαι τῶν προσήκοντων ἐπιδέονται συστατικῶν. Οὐ τοίνυν ἐγὼ ῥάθυμος οὐδὲ περὶ ταῦτα, ἀλλ' ὅποτε μοι παρασχῆ ἱκανὰς ἀφορμὰς, ἔξει με κατὰ πάντα προθυμότερον τῶν θεσπεσίων γὰρ ἡμῶν εὐχῶν ἀντιποιῶμαι, ὧν ἀπολαύοιμι διὰ παντὸς καὶ δὴ καὶ βοιώφῃ ἐπὶ μήκιστον ἐρρωμένη, ὡς υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ κατὰ πάντα εἰς τοὺς ὀρισμοὺς αὐτῆς.

α χ ζ δ'. Μαρτίῳ λ'.

Ἀλέξανδρος.

ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ.

Τὸ φοβερώτατον τῶν φυσικῶν φαινομένων εἶναι εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀναμφισβητήτως ὁ σεισμός· διότι ἐκ μὲν τῶν ἄλλων δύναται κάπως νὰ προφυλαχθῆ, ἐκ τινῶν προδρόμων σημείων προειδοποιούμενος, ἐν ᾧ ἐκ τοῦ σεισμοῦ οὐδόλως δύναται νὰ προφυλαχθῆ, τῶν προδρόμων τούτου σημείων, ἄχρι τοῦλάχιστον σήμερα, ἀπαρητήρητων τὰ πολλὰ διερχομένων καὶ μὴ παρεγόντων, ἂν τυχὸν παρατηρηθῶσι, τῷ ἀτυχεῖ ἄνθρωπῳ τὸν ἀπαιτούμενον πρὸς διάσωσίν του χρόνον. Ὁ σεισμός πλήττει τὴν φαντασίαν τοῦ ἀνθρώπου πλέον τῶν ἄλλων φαινομένων, ἰδίᾳ τὴν τοῦ ἀμαθοῦς, ὅστις βλέπει σαλευόμενον καὶ συντρινισσόμενον ὅ,τι συνέθιξε νὰ θεωρῆ ὡς ἀκίνητον καὶ στερεόν, διὸ ἐκπαλαί τὴν αἰτίαν αὐτοῦ ἀπέδωκεν εἰς θεῖαν ὀργήν.

Τὸ μᾶλλον ὑποκείμενον εἰς σεισμούς μέρος τῆς γῆς εἶναι ἡ Μεσόγειος, ἰδίως δὲ ἡ ἡμέτερα Ἑλλάς, ἡ Μικρὰ Ἀσία, ὁ Καύκασος, ἡ Κασπία καὶ τὰ ὄρη τῆς Περσίας. Ἡ ἀτυχήσι μῶν πατρίδων πολλάκις ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος τούτου ἔπαθεν ἐκ σεισμῶν, ὧν οἱ σπουδαιότεροι ἦσαν ὁ τὴν 11 Ἀπριλίου τοῦ 1817 καταστρέψας τὸ Αἴγιον, ὁ τῷ 1837 τῆ 18 Μαρτίου βλάψας τὴν Ὑδραν, ὁ τῆ 14 Ἰουνίου τοῦ 1846 μεγίστας ζημίας ἐπενεγκῶν ἐν Μεσσηνίᾳ, ὁ καταστρέψας τῆ 18 Αὐγούστου τοῦ 1858 τὰς Θήβας, ὁ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1859 καταστρέψας τὴν Κόρινθον, ὁ ἐρειπώσας τῷ 1861, τῆ 26 Δεκεμβρίου, τὸ Αἴγιον, τὴν Οἰάνθην καὶ πρὸς ἄλλα χωρία παρὰ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, ὁ τῷ 1867, τὴν 23 Ἰανουαρίου, καταστρέψας τὸ Διξούριον καὶ πολλὰς κώμας τῆς ἐπαρχίας Πάλης καὶ πανταχοῦ τῆς νήσου Κεφαλληνίας μεγίστας ζημίας ἐπενεγκῶν, ὁ τῷ 1871, τῆ 20 Ἰουλίου, μέγας ἐν Φωκίδι σεισμός, ὅστις κατὰστρεψε τὰ παρὰ τοὺς Δελφούς Χρυσὴν καὶ Ξηροπήγαδον, ὁ κατερειπώσας τὴν Χίον καὶ τὴν Ἐρυθραίαν προπερίσου σεισμός καὶ τέλος ὁ εἰς σωρὸν ἀμόρφων ἐρειπίων μεταβαλὼν τὰς τέως ἀμαζούσας πόλεις καὶ κώμας τῆς δυτικῆς Πελοποννήσου τῆ

16ῆ Αὐγούστου ὅστις ἔσεισεν ἅπαντα τὴν Ἑλλάδα καὶ ἠκούσθη μέχρις Αἰγύπτου καὶ Ἰταλίας, Εἰς τί ἀποδοτέοι οἱ σεισμοί ;

Οἱ πλεῖστοι τῶν γεωλόγων παραδέχονται σήμερον ὅτι τὰ ἐσωτερικὸν τῆς γῆς εὐρίσκεται ἐτι εἰς ρευστὴν κατάστασιν, ἀληθῆς Πυριφλεγέθων, ὃ δὲ φλοιός, ἐφ' οὗ ζῶμεν, ἔχει πάχος μόνον δώδεκα περίπου λευγῶν (88 χιλιομέτρων)! Εἰς τὰ συμπέρασμα ταῦτο κατέληξαν, παρατηρήσαντες ὅτι ἡ θερμοκρασία τῆς γῆς αὐξάνει κατὰ 1 βαθμὸν τοῦ ἑκατονταβάθμου κατὰ 33 μέτρα βάρους. Διάφοροι καταμετρήσεις, γινόμεναι εἰς τὰ ὄρυχεῖα τοῦ Σάρκ, τῆς Κορνουαλλίας καὶ εἰς τὰ ἀρτεσιανὰ φρέατα τῆς Γρενέλλης, τοῦ Πασσὺ καὶ ἀλλαχοῦ, ἀπέδειξαν σταθερὰν τὴν εἰς κάθε 33 μέτρα βάρους αὐξήσιν κατὰ ἓνα βαθμὸν τῆς θερμοκρασίας. Ὁ ἄνθρωπος μέχρις σήμερα ἠδυνήθη νὰ εἰσχωρήσῃ μόνον μέχρι 730 μέτ. (ἐν Μονδὸρφ τοῦ Λουξεμβούργου). Ἄν ὑποθέσωμεν δὲ ὅτι ὁ νόμος οὗτος ἰσχύει εἰς ἅπαντα τὰ στρώματα τῆς γῆς, θέλομεν καταλήξει εἰς τὰ συμπέρασμα, ὅτι εἰς βάθος 40-50 χιλιομέτρων καὶ αὐτὰ αἰ σκληρότεροι αὐταὶ θὰ εὐρίσκωνται εἰς διάλυσιν. Καὶ ἀληθῶς, κατὰ τὸν Μιτσερλίχ, εἰς τὴν φλόγα τοῦ καίοντος ἐν τῷ ἀέρι ὑδρογόνου, ὅπερ ἔχει θερμοκρασίαν 1560 βαθμῶν τοῦ ἑκατονταβάθμου, τήκεται ἡ πλατίνα, ὁ γρανίτης τήκεται εἰς κατωτέραν θερμοκρασίαν, εἰς 1300 βαθμῶν, ὁ ἄργυρος εἰς 1023 βαθμῶν, ἐπομένως εἰς θερμοκρασίαν 1528 βαθμῶν, ἢ θὰ ἔχη ἡ γῆ εἰς βάθος 50 χιλιομέτρων, ἅπαντα αἰ οὐσίαι αὐταὶ δέον νὰ ᾤσιν εἰς ρευστὴν κατάστασιν. Ὅπως καταστήσωμεν καταληπτὴν τὴν σχέσιν τοῦ φλοιοῦ πρὸς τὸ ρευστὸν μέρος τῆς γῆς, ἄς λάβωμεν πορτοκάλιον καὶ ἀσπίκολλήσωμεν ἐπ' αὐτοῦ φύλλον χάρτου ὁπώσῃν γονδρῶν (τὸ τρίτον ὑποχιλιομέτρου πάχος)· τὸ φύλλον τοῦ χάρτου θέλει παριστᾶ τὸ στερεὸν μέρος τῆς γῆς, τὸν φλοιόν, ἐφ' οὗ ζῶμεν καὶ διεξάγομεν τοσοῦτους καταστρεπτικούς παλέμους περὶ κατοχῆς ἀσημάντου μέρους αὐτοῦ, τὸ δὲ πορτοκάλιον τὸ ρευστὸν μέρος τῆς γῆς. Δι' ἀριθμῶν παρίσταται τὸ στερεὸν μέρος τῆς γῆς ὡς τὸ 260 τῆς διαμέτρου αὐτῆς.

Τὸ ἔδαφος ἐπομένως τῆς γῆς ἀδύνατον νὰ μὴ παραστῆται ἐκ τῶν κλυδωνισμῶν τοῦ ἀχανοῦς ἐν τοῖς ἐγκάτοις αὐτῆς πυρίνου ὠκεανοῦ καὶ τῶν ἀερίων, ὅσα ἀναπτύσσονται εἰς τι βάθος τοῦ φλοιοῦ ἐκ τῶν εἰσρεόντων ἐντὸς τῆς γῆς ὑδάτων. Καὶ τῷ ὄντι, τὸ ἔδαφος σπανίως μένει ἡρεμον, κατὰ τοὺς σεισμολογικοὺς μόνον 30 δευτερόλεπτα τῆς ὥρας, ἀδιακόπως δὲ σαλεύεται ὅτε μὲν ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, ὅτε δὲ κυματοειδῶς καὶ ἄλλοτε κυκλοτερῶς, διὸ καὶ οἱ σεισμοὶ καλοῦνται βράσται ἢ τυμανῖται, κυματοειδεῖς ἢ παλματαῖαι ἢ καὶ κοσκινῖται, καὶ κυκλοτερεῖς ἢ κατὰ δυννηθμὸν ἢ στρόβιλον σεισμοί.

Οἱ σεισμοὶ διακρίνονται εἰς ἠφαιστειοῦς καὶ εἰς πλουτωνεῖους· καὶ ἠφαιστειοὶ μὲν κλυοῦνται ὅσοι γίνονται ἐν καιρῷ ἐκρήξεων, σείοντες μόνον τὴν περιχώρον τοῦ ἐν παροξυσμῷ εὐρισκομένου ἠφαιστείου καὶ προερχόμενοι ἐκ τῶν διακυμάνσεως τοῦ ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῆς γῆς ρευστοῦ, προσπαθοῦντος νὰ εὕρῃ διέξοδον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, πλουτωνεῖοι δὲ οἱ σείοντες μεγάλας τῆς γῆς ἐκτάσεις καὶ ἀσχετοὶ ὄντες πρὸς ἠφαιστειῶν ἐκρήξεις, ὡς ἔχοντες κέντρον τῆς σεισμογόνου αἰτίας βάθος σχετικῶς ἐλάχιστον, ἀλλαχοῦ 9,000 καὶ ἀλλαχοῦ 25,000 μέτρων.

Ὁ σεισμός τὴν 16 Αὐγούστου τὴν Ἑλλάδα εἰς ποῖαν τῶν τάξεων τούτων δέον νὰ ὑπαχθῆ ;

Ἄν πιστεύσωμεν τὸν πλοίαρχον τοῦ ἀτμοπλοίου Λάβαλετ, καθ' ἣν στιγμὴν ἐγένετο ὁ σεισμός, παρατηρήθη εἰς ἀπόστασιν 50 μιλίων ἀρκτοδυσμικῶς τοῦ Ἀκρίτα ἐξερχόμενος ἐκ τῆς θαλάσσης πυκνὸς καπνὸς καθιστάμενος ἐκ διαλειμάτων ἐρυθροχρῶν, ἀποτέλεσμα βεβαίως ὑποβρυχίου ἐκρήξεως. Ἄρα ὁ σεισμός οὗτος ἦν ἠφαιστειοῦς, προελθὼν ἐκ γενομένης ἐκρήξεως ἐν τῇ χωρικοῦσῃ τὰς Στροφάδας ἀπὸ τῆς Κυπριασσίας θαλάσσης. Ὅτι δὲ ἐκρήξις ὑποβρυχίου δὲν εἶναι ἀσυνήθης εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς Μεσογείου, ἀπόδειξιν ἔχομεν τὰς ἐν τῷ λιμένι τῆς Θήρας συμβαίνουσας καὶ τὴν ἀνακύψασαν τὴν 8 Ἰουλίου (26 Ἰουνίου) τοῦ 1831 ἐκ τῆς θαλάσσης μεταξὺ

Σικελίας καὶ Μελίτης ἠφαιστειογενῆ νήσον Ἰουλίαν, ἣτις ἐξηφανίσθη ὀλοσχερῶς περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ ἔτους καὶ τῆς περιγραφῆν ἔπεμψε πρὸς τὴν γαλλικὴν κυβέρνησιν ὁ πρὸς τοῦτο ἀποσταλεὶς ἐκεῖσε πλοίαρχος Λαπιέρ.

Τοσαῦτα ἐν συντόμῳ περὶ σεισμῶν, ὧν τὰ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα πανταχοῦ τῆς γῆς θέλομεν περιγράψαι ἐν προσεχεῖ τινι φυλλαδίῳ.

ΑΠΟ ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΕΙΣ ΒΡΑΣΙΛΙΑΝ ΔΙΑ ΕΠΗΡΑΣ

ὑπὸ
ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΤ ΒΟΥΞΕΝΑΡΑ
—
ΚΕΦΑΛ. Α',
—
(Συνέχεια).

Τὴν προσοχὴν τοῦ λοχαγοῦ ταχέως προσήλκυσεν ἡ λεπτομέρεια, ὅτι ἀμφότεροι ἔφερον ἀληθῆ γένεια μουζίκου, μετὰ τῆς διαφωρᾶς ὅτι ὁ ἀνδρικός οὗτος κόσμος, πυρόχρους εἰς τὸν ἓνα, μέλας ὡς ἔβενος εἰς τὸν ἕτερον, ἦτο περιπεποιημένος, ὡς ἀρμόζει εἰς ἀνθρώπους ἀγαπῶντας τὴν καθαριότητα.

Τὰ ὀδοιπορικὰ τῶν τέλους ἐνδύματα, μὴ ὄντα πλέον κεκαλυμμένα ὑπὸ τῶν παχειῶν μηλωτῶν, κομφὰ καὶ καλῶς φερόμενα, ἡ λεπτότης τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν, ἅπαντα ἐφαίνοντο ἀποδεικνύοντα ὅτι ἦσαν διακεκριμένα ὑποκείμενα.

Ὁ λοχαγὸς ἐφάνη ὡσεὶ σκεπτόμενος ἐπὶ τινὰς στιγμὰς. Ἐθώπευσε πολλάκις τὰς μιξοπολλίους παραγναθίδας του, διηυθετημένας κατὰ τὸ ἔθος τῶν Κοζάκων, ἠνυμένας δηλαδὴ μετὰ πυκνοῦ μύστακος κεκομμένου ὡς φύκτρα, εἶτα δὲ ὑψώσας τὴν κεφαλὴν ἠρώτησεν ἀποτόμως ῥωσιστὶ τοὺς δύο συντρόφους.

— Τίνας εἴθε ;

— Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ ξανθὸς μετὰ σταθερᾶς φωνῆς καὶ μεγίστης εὐγένειας, ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ σὰς παρατηρήσω, ὅτι οὔτε ἐγὼ, οὔδὲ ὁ φίλος μου ἐννοοῦμεν τὴν ῥωσικὴν. Τὰ μέγιστα

επομένως ήθέλατε υποχρεώσει ήμᾶς, ἂν εὐρε-
στηθε νὰ ἀπευθύνητε ήμῖν τὰς παρατηρήσεις
σας εἰς τὴν γαλλικὴν γλώσσαν, ήτις εἶναι καὶ
ἡ ήμετέρα, καὶ ἦν ἀναμφιβόλως γινώσκατε,
ὡς οἱ πλεῖστοι τῶν συμπολιτῶν σας.

— "Α! πᾶ! διέκοψεν ὁ λοχαγός· οἱ κύριοι
οὔτοι εἶναι πονηρότεροι ἀφ' ὧ, τι ἐφρόνουν.

« "Εστω! Θά σας ἐρωτήσω γαλλιστί, ἂν
καὶ εἰμὶ βέβαιος ὅτι θά σας ἔκαμνον νὰ μάθητε
νὰ λαλήτε ἀπροσκόπτως τὴν ῥωσικὴν, μετὰ
ἐν μόνον μάθημα δοθὲν ὑπὸ τοῦ 'Ιθάν, οὗ ἡ
γραμματικὴ καλεῖται κ ν ο ὕ τ καὶ ἡς γινώσκει
ἐντελέστατα νὰ ἐφαρμόζῃ τοὺς κανόνας.

— Τὸ κνοῦτ εἶπατε! ἀνέκραξεν ὁ πρῶτος
ὠχυρῶν ἐξ ἀγανακτήσεως, ἐν ᾧ ὁ συντροφός του,
ὀλιγώτερον γενναῖος ἢ ἴσως μᾶλλον εὐαίσθητος,
ἐδείκνυε τὰ συμπτώματα ἀληθοῦς τρόμου,

— Εἶπον καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνω· τὸ κνοῦτ!

— Τῇ ἀληθείᾳ ἀγνοῶ ἂν κοιμῶμαι ἢ εἰμὶ
ἐξυπνος.

« "Ὅσω τερατώδης καὶ ἂν ἦ ἡ κατάχρησις
τῆς ἐξουσίας, ἐφ' ἣ ἐνοσμενίζονται οἱ κατώτεροι
ὑπάλληλοι τῆς ῥωσικῆς κυβερνήσεως, δὲν πι-
στεύω ἐντούτοις εἰς τὴν ἀπειλὴν ταύτην, θεωρῶν
αὐτὴν ὡς περιττὴν καυχιλογίαν, δι' ἣν δὲν
δύναμαι νὰ εὔρω ἀποχρῶντα λόγον, ἐκτὸς ἂν...

— 'Εκτὸς ἂν;...

— 'Εκτὸς ἂν εἴμεθα θύματα ἀκαταλήπτου
παρεξηγήσεως.

— Εὐγε! θαυμάσια ὑποκρίνεσθε τὸ μέρος
σας· διότι τῇ ὕφους τοῦτο, ὅπερ οὐδεὶς τῶν ὑπη-
κόων τοῦ Τσάρου θά ἐτόλμα νὰ μεταχειρισθῇ
ἐνώπιον τοῦ εὐτελοῦς δούλου του, ὅστις ἐνταῦθα
τὸν ἀντιπροσωπεύει, θά ἠδύνατο νὰ διεγείρῃ
ὑπονοίας ἐπὶ τῆς ταυτότητός σας.

— 'Αλλὰ τὸ εἶπον καὶ το ἐπαναλαμβάνω,
ήμεῖς ἐσμεν Γάλλοι. Εὐκόλον εἶναι νὰ βεβαιω-
θῆτε περὶ τούτου, ἐξετάζοντες τὰ ἐντὸς τοῦ
ὀδοιπορικῆς μας κιβωτίου ἔγγραφα.

« "Ἄν οἱ ἄνθρωποι σας δὲν ἐπέπιπτον καθ' ἡ-
μῶν ὡς ἀληθεῖς Κοζάκοι, ὅποιοί εἰσι, θά σας
τα εἴχομεν ἤδη ἀνακοινώσει.

'Ὁ λοχαγός δὲν ἀπήντησε. 'Ανήγειρε τὸ πο-
λύχροτον, ὅπερ συνεῖχε τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης

φύλλα τοῦ χάρτου, ἔλαβεν ἐν καὶ ἀνέγνω χα-
μηλῇ τῇ φωνῇ· « ἀνάστημα μέτριον... οὕτως
ἔχει· Φέρουσιν ὀλόκληρον τὸ γένειον. 'Ὁ εἰς
εἶναι ξανθός, ὁ ἕτερος μελαγχροινός. "Ἄνδρες
δραστήριοι, ὁ ξανθὸς ἰδίως. Πανοῦργοι εἰς τὸν
ὑπέρτατον βαθμόν... Ἀλοῦσι διαφορῶς γλώσ-
σας μετ' ἴσης εὐχερείας. »

— Οὐδεμία ἀμφιβολία, εἶναι οἱ δύο μου
κατεργαράοι, προσέθηκε καθ' ἑαυτὸν ὁ ἀξιω-
ματικός. "Ἄς ἴδωμεν μέχρι τίνος φθάνει ἡ
θρασύτης των. Θέλω νὰ διασκεδάσω ἐπὶ τινα
λεπτά... αἱ διασκεδάσεις εἶναι τὸσω σπάνιαι
εἰς τοῦτον τὸν τόπον!

« "Λοιπόν, ἐπανέλαβε προσποιούμενος ὅτι
ἐμετρίαζε τὴν συνήθη ἀγριότητα τῆς φωνῆς
του, εἶσθε Γάλλοι;

— Σᾶς το εἶπον ἤδη.

— Καὶ πῶς ὀνομάζεσθε;

— 'Ιουλιανός δὲ Κλεναὶ καὶ ὁ συντροφός μου
'Ιάκωβος 'Αρνῶ.

— Κάλλιστα.

« Καὶ ὀδοιπορεῖται ἀναμφιβόλως χάριν
διασκεδάσεως;

— Καθ' ὅλου. Δηλαδή ὁ κύριος 'Ιάκωβος
'Αρνῶ ταξιδεύει δι' ὑποθέσεις του, ἐγὼ δὲ τον
συνοδεύω πρὸς διασκεδάσιν μου καὶ, προσθέτω,
καὶ πρὸς ἰδικὴν του.

— 'Ὁ φαῦλος οὗτος ἔχει μεγίστην στωμι-
λίαν, ἐψιθύρισε ὁ λοχαγός μετὰ τῶν ὀδόντων.
« Θά γελάσῃ ὁμοῦ ἀληθῶς ὁ γελάσων τε-
λευταῖος.

« Καὶ δὲν ἦτο ἀδιακρίσια ἂν σας ἠρώτων τὸ
μέρος πρὸς ὃ διευθύνεσθε;

— "Ὡ! καθόλου!

« Μεταβαίνομεν εἰς Βρασιλίαν!

'Ὁ λοχαγός, ὅστις πᾶν ἄλλο ἀνέμενε ἢ τὴν
παράδοξον ταύτην ἀπόκρισιν, γενομένην ὑπ' ἄν-
δρὸς φαινομένου ὅτι ἀπολαύει πλήρους διανοη-
τικῆς ὑγείας, ἐν ᾧ ἡ συνομιλία ἐγένετο ἐντὸς
καλύπτης τῆς Σιθηρίας μικρὸν ἀπεχούσης τῆς
Τόμσκ, δηλαδή εἰς 56° βορείου πλάτους καὶ
82° ἀνατολικῆς μήκους, ὁ λοχαγός, λέγων,
ἔμεινε καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως
ἐμβρόντητος.

Καὶ πᾶς τις ἤθελε μένει ἐμβρόντητος, το-
σοῦτω ἢ ἐπικλησὶς ἐκείνη τῆς χώρας τοῦ ἡλίου
εὐρίσκετο εἰς παράδοξον ἀντίθεσιν πρὸς τὴν
θερμάστραν, λευκὴν ἐκ τῆς ὑψηλῆς θερμότητος,
ἀπέναντι τῆς ὁποίας ἐρρίγουν ἐντούτοις οἱ τρεῖς
ἄνδρες.

— Εἰς Βρα... εἰς Βρασιλίαν! ἐτραύλισεν
ὁ ἀξιωματικός.

« "Ἄλλὰ δὲν πορεύονται εἰς Βρασιλίαν διὰ...

— Διὰ ξηρᾶς. 'Αναμφιβόλως. Ὑπάρχει ὁ
Βερίγαιος πορθμός, ὁ χωρίζων τὴν Ἀσίαν ἀπὸ
τῆς Ἀμερικῆς. Πεντηκοντάς τις μόνον χιλιο-
μέτρων, τιποτένιον πρᾶγμα.

« "Ἡμεῖς ὁμοῦ θά διέλθωμεν αὐτὸν ἐν καιρῷ
χειμῶνος, ἐπὶ τοῦ πάγου.

« 'Ὁ φίλος μου ἔχει τρομερὸν φόβον τῆς
γαυτιάσεως.

« Εἰς τὸν φόβον τοῦτον ἐντούτοις, ὅστις εἶναι
ἡ αἰτία τῆς ἐν τῷ μέσῳ τῆς Σιθηρίας παρουσίας
ἡμῶν, ὀφείλομεν τὴν τιμὴν τοῦ ὅτι σᾶς ἐγνω-
ρίσαμεν,

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΚΟΥ

ὑπὸ

ΜΑΡΙΑΣ ΡΟΒΕΡΤ ΧΑΛΤ

Δ'.

ΔΕΙΠΝΟΝ ΚΑΛΟΝ, ΚΑΤΑΛΥΜΑ ΚΑΛΟΝ.

(Συνέχεια.)

'Ἡ βροχὴ εἶχε παύσει καὶ ἤρξατο νὰ χαράζῃ.
'Ὁ Στέφανος ὀλίγον τι κουρασμένος ἐπανελάβε
τὸν δρόμον, ἀφυπνίζων τοὺς κορυθαλοῦς ἐν ᾧ
διήρχετο διὰ τῶν πυροφόρων ἀγρῶν. Οὔτοι
ἀφίπταντο πρὸς τ' ἄνω περιεπτάμενοι καὶ ἄδοντες
τὸ δροσοδόλων των πῖτ οὐ ἴλ. 'Ἡ αὐγὴ ἦτο
ἀληθῶς ὠραία.

Διῆλθε διὰ τοῦ Σιωνύ, ὅτε τὸ ὠρολόγιον
ἐσήμαινε τὰς ὀκτώ. 'Ἐν τῇ πόλει ἅπαντες ἐκοι-
μῶντο· ἐκ διαλειμμάτων ἐν τούτοις ἠνοίγετο
θύρα τις καὶ ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ ἐνεφανίζοντο οἰ-
κοκυραὶ τινες χασμώμεναι, ἃς ὁ κρότος τῶν
ξύλων ὑποδημάτων τῆς γαλακτοπώλιδος εἶδο-

ποίησε περὶ τῆς παρουσίας τῆς, καὶ μακρόθεν
ἐκαλημερίζοντο.

Οὗτος δὲν ἐστάθη. ἦτο ἀνυπόμονος νὰ φθάσῃ,
οἱ δὲ Παρίσιοι ἀπέιχον ἔτι πολὺ.

Πρὸς τὸ ἐσπέρας οὐχ ἤττον ἠναγκάσθη νὰ
βραδύνη τὸ βῆμα. 'Ὁ ξηρὸς ἄρτος εἶναι ἀνε-
παρκῆς τροφή εἰς τοὺς ἐπιλαμβανομένους μακρᾶς
ὀδοιπορίας, οὗτος δ' ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας
δὲν ἐτρέφετο εἰμὴ διὰ τετάρτου ἄρτου, ὃν περ
εἶχεν ἀγοράσει εἰς τινα ἀγροικίαν.

'Ὡς ἐκ περισσοῦ καὶ φλύκταιναι τινες εἰς
τοὺς πόδας ἤρξαντο νὰ τον ἐνοχλῶσι. Εἶχεν
ἀνέλθει μετὰ μεγάλου κόπου ἀνηφορικὴν τινὰ
ὁδὸν ἐξ ἐκείνων, αἵτινες καθιστῶσι λίαν ἐπί-
πονον τὴν ὀδοιπορίαν εἰς τὰς πικαρδικὰς ἐπαρ-
χίας. 'Ἐξηνητημένος, κατέπεσεν εἰς τὴν ἄκραν
τῆς ὁδοῦ, κρεμάσας τοὺς πόδας ἐντὸς ἀγροῦ
ράφανοραμβῶν, ἀφ' οὗ ἀφήρεσε τὰ ὑποδήματά
του· ἡ δρόσος, ἣτις ἀνῆρχετο ἐκ τῶν πλατέων
φύλλων ἀνεζωογόνησεν αὐτὸν ὀλίγον.

Περὶ αὐτὸν μέχρις οὗ ἀφικνεῖτο ἡ ὄρασις,
ἀγροὶ ἐσπαρμένοι ἀγγλικὸν τριφύλλιον, ράφα-
νοκράμβας, παντοειδεῖ ἄγρια ἄνθη, προκύπτοντα
ἐκ τοῦ ἀνοικτοῦ πρασίνου τοῦ σίτου, ἀνέδιδον
ἰσχυρὰν εὐωδίαν. 'Ἐπὶ τῶν κλιτύων τοῦ λόφου
ἔκειτο μικρὸν χωρίον, οὗ τὰς στέγας ἐξ ἐρυθρῶν
κεράμων ἐφώτιζον αἱ τελευταῖαι ἀκτῖνες τοῦ
ἡλίου,

'Ἡ ἡσυχία ἦτο μεγίστη καὶ προῦκάλει τὴν
ἐπιθυμίαν πρὸς ὀνάπασιν.

Μόνον καλὸν δεῖπνον ἔλειπεν· ὁ Στέφανος
εἶπεινα καὶ ἐδίψα... Ἦτο ἡ ὠρα καθ' ἣν εἰς
Μαρλέττην ἐδείπνουν!... Ἦσθάνθη ἑαυτὸν
λιποψυχούντα. Ἦρκει νὰ στραφῇ ἐντὸς δύο
ἡμερῶν θά κατεῖχε πάλιν τὴν προτέραν παρὰ
τὴν θερμάστραν θέσιν του! ἡ καρδία του ἐκτύπα
ἰσχυρῶς.

Καὶ ἂν ἀπεφάσιζε νὰ ἐπιστρέψῃ;... 'Αλλὰ
τότε τί θά ἔλεγον ὁ Ἀμύστ, ὁ Τυρέννος, ὁ
Δυγκεσλὲν καὶ ἡ ἀδελφοῦλλα;

Καὶ τὰ περὶ τοῦ μέλλοντος ὄνειρα; ὁ ταμ-
βάκος τοῦ πάππου, ἡ σχολὴ τῶν Καλῶν Τεχνῶν
διὰ τὸν 'Ιάκωβον, τὰ ὠραία ἐνδύματα διὰ τὴν
Θηρεσίαν καὶ τὴν θεῖαν Μαργαρίταν;

Ἄνηγέρθη μετ' ἀποφάσεως·

— Ἐγὼ ἐξ περίπου φράγκα, θὰ διέλθω δι' αὐτῶν τὴν νύκτα ταύτην εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ὅπως ἀναπαυθῶ· μεθαύριον θὰ εἶμαι εἰς Παρισίους.

Καὶ ὁ ἀνθρωπάκος ἀνεχώρησεν αὐθις, κρατῶν εἰς χεῖρας τὰ ὑποδήματά του, ἅτινα δὲν κατάρθρωσε νὰ φορέσῃ· αἱ πέτραι τῶ ἐπλήγητων τοὺς ἤδη ἐξοιδημένους πόδας. Ἐν τούτοις χωλαίνων ἀφίκετο εἰς τὴν πρώτην οἰκίαν τοῦ χωρίου, μικρὰν καλύβην χαμηλοτάτην περικλειομένην ὑπὸ φράκτου ἔχοντος ἄνοιγμα στενόν, δι' οὗ ἔφθανέ τις εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας, ὡσαύτως ἠνεωγμένην.

Εἰς τὸ βᾶθος τοῦ δωματίου, παρὰ τὸ ἐρμάριον, ἔκειτο πλήρης ὕδατος ὕδρια, ὑπεράνω δέ, ἀνηρτημένον εἰς τὸν τοῖχον, χάλκινον κύπελλον στίλβον.

Πόσον θὰ ἦτο δροσερὸν τὸ ὕδωρ ἐκεῖνο!

Δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ, διήλθε τὴν στενωπὸν καὶ εἰσῆλθε.

Οὐδεὶς ὑπῆρχεν ἐντός. Ἐκραξεν· οὐδεὶς ἀπεκρίθη.

Τότε, ἀποσπᾶσας τὸ κύπελλον, ἔπιεν ἀπλήστως δις καὶ τρίς, μετὰ στεναγμῶν ἀνακουφίσεως.

Ἐμελλε νὰ ἐξέλθῃ, ὅτε ἡ εἰς τὸ βᾶθος εἰσόδος ἠνεύχθη καὶ γραῖα ἐνεφανίσθη ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ, μετὰ ἐμβαλωμένου περιζώματος πλήρους λαχάνων.

Αὕτη ἀνέκραξε καὶ ἐξ ἐκπλήξεως ἀφῆκε νὰ τῇ διαφύγωσιν αἱ γωνίαι τοῦ περιζώματος, ἐξ οὗ τὰ λάχανα διεσκορπίσθησαν. Πλησιάζασα εἶτα·

— Δὲν εἶν' ἐκεῖνος! εἶπε. . . Τί θέλεις ἐδῶ, κατεργάρη;

— Ἐδίψων, εἰσῆλθον καὶ ἔπιον.

Τὸν ἐθεώρησεν ἐπὶ τινα χρόνον·

— Κάθητε, τέκνον μου, εἶπεν εἶτα· μού φαίνασαι κουρασμένος.

Καὶ διὰ τῆς ποδίας τῆς ἐξεσκόνισε μετὰ ἀγροτικῆς προσηθείας ἔδραν, ἣν τῶ προσέφερε. Σημειωτέον ὅτι πάντα ἐντός τοῦ οἰκίσκου ἔστιλβον ἐκ καθαρότητος.

Τότε ἐκαθέστη καὶ αὕτη ἀπέναντι αὐτοῦ.

— Σε εἶχον ἐκλάβει ἀντὶ ἄλλου, ἐπανέλαβε μετὰ φωνῆς συγκεκινημένης ἔτι· οὐχ ἤπτον οὐδόλως τῶ ὁμοιάζει· ἐκεῖνος εἶναι ὑψηλότερος· ἄλλ' ἐγὼ ἐκεῖνον ἐσκεπτόμην ὅτε συνέλεγον χόρτα εἰς τὸν κῆπον διὰ τὰς αἰγας καὶ ὅταν σε εἶδον, ἐνόμισα. . . τέλος! . . .

Καὶ ἐστέναξε βαθέως.

Ὁ Στέφανος, οὐδὲν εὐρίσκων ν' ἀπαντήσῃ καὶ ἐπιθυμῶν νὰ εὕρῃ ὅσον τάχιστα κατάλυμα, ἀνηγέρθη καὶ ἀναλαβῶν τὴν ἀπόσκευῆν του·

— Εὐχαριστῶ, καλὴ γύναι, εἶπε· ἔχω ἀνάγκην νὰ φθάσω εἰς τὸ ξενοδοχεῖον πρὶν νυκτώσῃ.

— Μὲ ποῖον θὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ ξενοδοχεῖον; ἢ τάχα ὁδοιπορεῖς μόνος εἰς αὐτὴν τὴν ἡλικίαν;

— Εἶμαι δεκατεσσάρων ἐτῶν! ἀπεκρίθη σχεδὸν προσβεβλημένος.

— Κύτταξε; δεκατεσσάρων ἐτῶν! Καὶ νομίζουν ὅτι δύνανται νὰ τρέχουν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μόνα εἰς τοιαύτην ἡλικίαν! . . . Καὶ ἔπειτα σοῦ λέγουν ν' ἀναθρέψῃς τέκνα!

Ἡ ἀγαθὴ γραῖα ἀνύψωσε τοὺς ὤμους.

— Βάζω στοίχημα ὅτι οὔτε ὁ καλὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος ὁ πατήρ σου, οὐδὲ ἡ μήτηρ σου, οὐδὲ κανεὶς τῶν συγγενῶν σου σὲ στέλλουν νὰ γυρίζῃς τοιουτοτρόπως γυμνός!

(Ἀκουσθεὶ συνέχεια.)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐνοῦχοι, ὑπὸ Δ. Οἰκονομοπούλου. — Συμβολὴ εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Ἑλληνισμοῦ, ὑπὸ Γ. Γ. Μαζαράκη (συνέχεια). — Ὑπνος μακροχρόνιος, ὑπὸ Φιλολάου. — Ἡ Γένεσις τὸ Τέλος καὶ ἡ Ἀνάστασις τῶν κόσμων, κατὰ τὸν Κ. Φλαμαριῶν. (συνέχεια καὶ τέλος). — Ἀνέκδοτοι ἐπιστολαί. — Οἱ Σεισμοί. — Ἀπὸ Παρισίων εἰς Βρασίλιαν διὰ ξηρᾶς. (συνέχεια). — Ἱστορία Ἀνθρωπίσκου, ὑπὸ Μαρίας Ροβέρτ Χάλτ (συνέχεια).